

**Nacionalna agencija
programa MLADINA****MOVIT**Trg Mladinskih delovnih brigad 12
1000 Ljubljana

tel.: 01/426 5269

fax.: 01/426 8558

e-mail:

program.mladina@mladina.movit.si

VSEBINA:

- 2** Novi program za mladino po letu 2006
- 5** Prelet skozi projektno vodenje
- 7** Finančno načrtovanje in poročanje
- 8** Zakaj mednarodno sodelovanje?
- 9** Zgodba o tem, kako je prišla Evropa v Laško
- 10** Izobilje
- 12** Mladinsko delo na področju športnih aktivnosti
- 15** Vključevanje in potreba po mednarodnem usposabljanju pri programu MLADINA
- 15** Za mentorje pri EVS projektih
- 16** Kje vse je program MLADINA v prihajajočih mesecih

U V O D N I K**Evropski mladinski portal - novo orodje za 75 milijonov mladih v Evropi**

Kako lahko najlažje pridem do informacij o možnostih opravljanja prostovoljnega dela v Estoniji? Kako lahko najlažje izpolnim svoje sanje in najdem poletno delo v Italiji? Kako lahko izmenjam poglede na razširjeno Evropo z mladimi iz drugih držav? Kako lahko izvedem projekt v svoji lokalni skupnosti? Poleti odhajam na počitnice v Prago, pa ne vem, kako naj najdem informacije o mladinskih hotelih in popustih za mlade, ki so na voljo na Češkem. Zanimajo me študijski programi univerz na Finskem - kako naj jih najdem?

1 Evropski mladinski portal je namenjen kot začetna točka za vse mlade, ki želijo odkriti in sodelovati v Evropi.

2 Evropski mladinski portal je za mlade in v sodelovanju z mladimi razvil Eurodesk (<http://www.eurodesk.org>) v sodelovanju z Evropskim mladinskim forumom. (<http://www.youthforum.org>). Zahvaljujoč različnim mladinskim mrežam v Evropi in dlje, portal že vsebuje 10.000 spletnih povezav na nacionalne, regionalne in lokalne spletne strani ter se bo v prihodnje še širil in posodabljal.

Vabljeni k ogledu Evropskega mladinskega portala na spletni strani <http://europa.eu.int/youth> in vabljeni k prebiranju Mladja, ki vas tokrat popelje od vizije novega programa, preko projektnega menedžmenta, do tistih najboljših iskric mednarodnega sodelovanja posameznikov ali organizacij.

NOVI PROGRAM ZA

Janez Škulj, direktor MOVIT NA Mladina

KOLOFON:

Založnik:

Nacionalna agencija programa
MLADINA, MOVIT

Odgovornik urednik: Janez Škulj

Glavna urednica: Barbara Zupan

Lektorica: Katja Dragar

Oblikovanje in priprava za tisk:
EPSIT d.o.o.

Tisk: Ribič Martin s.p.

Naslov uredništva:

NA progama Mladina, MOVIT
Trg Mladinskih delovnih brigad 12
1000 Ljubljana

E-pošta:

program.mladina@mladina.movit.si

Spletna stran:

<http://mladina.movit.si>

Tel.: 01/426 52 69

Fax.: 01/426 85 58

ISSN: 1580-805X

Publikacija ni namenjena prodaji!

Mnenja in stališča

izražena v tej publikaciji
ne izražajo nujno tudi mnenja in
stališča Evropske komisije oziroma
Nacionalne agencije programa
Mladina.

Narejeno s podporo Evropske
komisije in Urada RS za mladino
pri Ministrstvu RS za znanost,
šolstvo in šport.

JUNIJ 2004

Novi program naj bi potekal v okviru petih akcij. Akcija 1 naj bi zajemala skupinske izmenjave mladih tudi sedanje skupinske mladinske pobude s ciljem podpore mladih ter njihovim projektom in aktivnostim za sodelovanje v demokratičnem življenju. Ravno tako ni predvidenih bistvenih sprememb v Akciji 2, ki jo danes poznamo tudi pod imenom Evropska prostovoljna služba, pri čemer naj bi bila dva cilja celotne akcije: podpora mladim, da izrazijo in uresničijo svoje osebne zaveze, ter njihova vključenost v solidarnostne akcije Evropske unije.

Od tu naprej pa so praktično najavljene same novosti. Akcija 3 naj bi nudila podporo sodelovanju s tretjimi državami. Politični sladokusci so že opazili, da objava opredeljuje teritorialne skupine držav, s katerimi naj bi sodelovanje potekalo tudi ob podpori te akcije. Gre za »sosednje regije«, med njimi pa so posebej izpostavljene pristopajoče države, države Zahodnega Balkana in EFTA države.

Četrta akcija je združitev podpore za delovanje mladinskih organizacij, ki so aktivne na evrop-

Evropska komisija je v začetku marca 2004 objavila svojo vizijo nekaterih komunitarnih programov po letu 2006, med njimi tudi vizijo programa na področju mladine, ki naj bi nadaljeval prizadevanja evropskega sodelovanja sedanjega programa MLADINA ter njegovih predhodnikov, ki so potekali od leta 1987 naprej

ski ravni in delujejo v splošnem interesu Unije, ter sedaj poznane Akcije 5, vključno s podporo podpornim strukturam v programu, torej Nacionalnim agencijam, SALTO in drugim podpornim strukturam v programu. Čeprav naj bi sredstva te akcije nudila podporo aktivnostim vseh, ki se vključujejo v mladinsko delo, bo prva prednost šla aktivnostim, ki jih bodo razvili mladi v svojih (mladinskih) organizacijah.

Akcija 5 je predvsem najavljena kot konkretno sredstvo finančne podpore za vse bolj razgibano sodelovanje v okviru procesa

Bele knjige ter sodelovanju med Evropsko komisijo in mednarodnimi (medvladnimi) organizacijami na področju mladine.

Zanimive pa so tudi številke rezultatov, ki jih Evropska komisija pričakuje od izvajanja novega programa. Najbolj očitna razlika je v Akciji 2, kjer Evropska komisija pričakuje pretok 10.000 prostovoljcev in prostovoljk v posameznem letu, medtem ko je današnja realnost letnega pretoka prostovoljcev in prostovoljk v vsej Evropi ob podpori programa MLADINA nekje okoli 3.500.

Se bolj pa je zanimivo dejstvo, da je – tako kaže – program MLADINA izločen iz danes poznane trojčke na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine. Program je predstavljen skupaj s pričakovanimi bodočimi programi na področju kulture, avdio vizualnih komunikacij in civilno družbene participacije. Kot kaže – odločitev, da se sedanja programa Socrates in Leonardo da Vinci združita, medtem ko ostane samostojen program na področju mladine – ni več samo govorica. V prid temu govori dejstvo, da se je že začela debata o ločitvi programa Mladine od drugih komunitarnih programov na področju izobraževanja.

Sedanjemu – programu MLADINA – se rok trajanja izteče 31. 12. 2006 in predlog novega programa mora biti sprejet pred koncem leta 2006, da bi lahko z njegovim izvajanjem začeli v samem začetku leta 2007. In pričakovati je – take so dosedanje izkušnje – da bo edino sporno vprašanje obseg sredstev, ki naj bi jih program nosil. Pri tej odločitvi pa bo sodelovala tudi slovenska vlada v Svetu EU in slovenski evropski poslanci.

Ocenjevati poteze novega programa ob tako malo poznanem, predvsem pa neznanih po-

MLADINO po letu 2006

drobnostih v zvezi z izvajanjem, je težko. Vseeno pa je mogoče na osnovi do sedaj objavljene ga oceniti nekatere premike in nekatere zares prepoznati kot tektonske premike.

Zagotovo je objavljeni načrt novega programa mnogo bolj političen od sedanjega. Političen je v ciljih, ki naj bi jim sledil in ki so – v veliko podrobnostih – identični s ciljem prvega programa »Mladi za Evropo«, ki se je začel v letu 1987. Na prvo mesto je postavljen namen spodbujanja izkušnje evropskega državljanstva. Zagovarja spodbujanje solidarnosti in medsebojnega razumevanja med ljudmi v Evropski uniji in preko njenih meja. In – ne nazadnje – ustvarja instrument za neposredno podporo političnemu sodelovanju, ki ima jasne usmeritve v resolucijah Sveta EU glede prednostnih nalog evropskega sodelovanja na področju mladine.

Objava novega programa tako – na nek način – končuje obdobje, ko je program v nekatere okoljih pridobival predvsem podobo instrumenta socialnih politik. Poudarek je dan mladinskim organizacijam, torej članskim organizacijam, in njihovim prizadevanjem, poudarjeno pa je tudi mladinsko delo po načelu mladih za mlade v korist mladih kot najširša oblika neformalnega učenja mladih izven prostorov sicer »formalnega« izobraževanja in usposabljanja. Ti poudarki pa znajo udariti ob realnosti v nekatere države – članicah Evropske unije.

Slovenija je zagotovo ena izmed teh držav. Pa pogledajmo zakaž.

Samo veliki idealisti zares pričakujejo, da bo pričakovani porast števila izmenjanih prostovoljcev in prostovoljk posledica večjega finančnega obsega programa. Ob sedanjih ali malenkostno povečani finančni pogači pričakovane številke ni mogoče dose-

Evropski prostovoljni službi, delež nečlanskih organizacij, ki izvajajo EVS danes v Sloveniji, je sorazmerno velik. Najmanjši je ravno delež tistih, ki bi jih zares lahko označili kot mladinske organizacije, še posebej pa lokalnih mladinskih organizacij.

Za razumevanje konflikta se je potrebno ozreti v čas nastanka Evropske prostovoljne službe, ki sega v leto 1997. Evropska pros-

danec je število mladih, vključenih v takšne ali drugačne sheme dolgoročne čezmejne prostovoljne službe, večje od števila mladih, ki opravljajo EVS. EVS je bil zasnovan predvsem kot shema s poudarjeno izobraževalno vrednostjo, kar pa se financ tiče, EVS naj bi predstavljal le dodatek siceršnjim finančnim potencialom vključenih.

In tu smo pri slovenski realnosti. Sredstva iz programa MLADINA velikokrat pomenijo izključno osnovo za izvedbo nečesa, kar podpira program MLADINA in ne samo dodani vir, ki naj zagotovi boljšo kvaliteto. Če bi sredstva programa MLADINA bila le dodani vir, se nam ne bi bilo potrebno bati za usodo izvajanja EVS ob zmanjšanih prispevkih. Tako velja za veliko mladinskih izmenjav.

Objava novega programa prinaša tudi odgovor na te dileme. Odgovor je zelo preprost. Novi program je le komplementaren instrument podpore, ki jo sicer tovrstnim dejavnostim namenja jo nacionalne, regionalne in lokalne oblasti. Vprašanje je, kaj lahko v Sloveniji vidimo kot instrument podpore mladinskemu delu, ki bi ga zagotavljale nacionalne in lokalne oblasti. Slednji naj bi – poleg podpore splošnemu mladinskemu delu – ob zmanjšanih višinah prispevkov iz programa – zagotavljali tudi podporo mednarodnim dimenzijam siceršnjega mladinskega dela.

či samo z zmanjševanjem časovnega obdobja trajanja EVS projektov. Doseči jih je mogoče samo z zmanjševanjem višine prispevka na posameznega prostovoljca. In upravičenci v Sloveniji ugotavljajo, da že sedanjih niso ravno veliki. In ko smo ravno pri

tovoljna služba je morda v Sloveniji na široko odprla možnost dolgoročne prostovoljne službe, toda v državah, kjer je nastajal koncept sedanjega EVS, odhod posameznikov kot prostovoljcev preko meja ni bilo nekaj revolucionarno novega. Nasprotno, še

SKUPNI CILJI NA PODROČJU PARTICIPACIJE

Svet EU je že 25. novembra 2003 sprejel skupne cilje, ki naj bi jih države članice dosegale na področju participacije mladih v družbi kot sestavni del procesa po objavi Bele knjige Evropske komisije. Svet EU je določil tri prednostne naloge, in sicer:

- **povečanje sodelovanja mladih v civilno družbenem življenju njihovih skupnosti,**
- **povečanje sodelovanja mladih v sistemu predstavniške demokracije,**
- **večja podpora za različne oblike učenja za sodelovanje.**

Svet EU je ob določitvi teh treh prednostnih nalog tudi pozval države članice, da pripravijo načrt uresničitve teh ciljev ter do konca leta 2005 izdelajo poročilo o uresničevanju teh ciljev vključno s posvetovanji z mladimi in njihovimi organizacijami ter nacionalnimi ali regionalnimi mladinskimi sveti.

Uporabi projektno vodenje in spremeni svet

Prelet skozi projektno vodenje

Ksenja Perko

Vodja projekta za mlade TiPovej!
ksenja@tipovej.org

Začetek projekta

Zgodba se prične, ko zaznaš problem in ga želiš rešiti. Z idejo za projekt moraš jasno pokazati, kako boš s projektom prinesel pomembno in trajno rešitev. Kar zahteva dobro poznavanje problema in predvsem razumevanje vzrokov zanj. Če je ideja dobra, je to priložnost za uspešen projekt in osebni uspeh. Večina naših idej izhaja iz vsakodnevnih problemov in prinaša rešitve za nas in za področje, ki ga poznamo. Le manjši delež idej je nekaj zares novega, posebnega in preserega prejšnje stanje. Za vsakršno razvijanje idej in projektov je nujno ustvarjalno razmišljanje, kar od nas zahteva, da preskočimo ovire, ki so nam dane iz okolja, vzgoje in damo svojim idejam svobodo. Ko se projekt zaključi, se pojavi rezultat, ki prinese nekaj novega, nekaj kar prej ni obstajalo. Zato so projekti po naravi inovativni in odlična metoda za spreminjanje sveta.

Vsaka nova ideja je sprememba in s seboj nosi določeno tveganje. Vedno obstaja možnost, da ne uspeš. Vendar je vredno poskusiti in se skozi ustvarjalen razvojni proces učiti in preizkušati. Nikoli ne veš, kje te čakajo prave priložnosti, ki pomenijo premik v osebnem in družbenem smislu.

Vedi, da je vsaka nova ideja rešitev nekega problema, a hkrati je vsaka nova rešitev začetek novega problema. V današnjih idejah, rešitvah, projektih, izdelkih, storitvah in programih lahko na eni strani vidiš včerašnje probleme in hkrati jutrišnje na drugi. Vsaka uspešna inovacija v poslu, umetnosti ali znanosti izhaja iz tega, da je nekdo s postavitvijo pravega vprašanja ob pravem času in pravem kraju identificiral pravi problem in poiskal pravo rešitev zanj.

Ocena vrednosti projektne ideje

Preden se lotiš večjih stroškov

Projektno vodenje je enostavna in učinkovita metoda, s katero lahko dosežeš zastavljene cilje, spoznaš nova dejstva, dobiš ideje za nove projekte in izkušnje ter spreminjaš obstoječe stanje. Je sklop aktivnosti, ki so izvedene v določenem času, z omejenimi sredstvi, z določenimi cilji in nameni ter po naprej izdelanem načrtu. Ima časovne roke in proračun, ki omeji število sodelavcev ter količino materialnih in denarnih sredstev, ki se lahko porabijo za dosego zastavljenih rezultatov. Poteka skozi znan življenjski proces, ki definira različne faze v življenju projekta z dobro definiranimi aktivnostmi in postopki odločanja.

idejo za projekt natančno ovrednoti. Vedeti moraš, kaj želiš doseči, iz kakšnih vrednot izhajaš, kakšna so tvoja in pričakovanja drugih, kakšni so tvoji nameni, kako boš dosegel cilje in kdo ti bo pri tem pomagal. Poskusi jasno pokazati, kako bo ideja pomembno in trajno rešila problem ali zadovoljila določeno potrebo. Vzemi si čas, da analiziraš relevantnost vsake projektne ideje. Ta analiza vključuje analizo stanja, predvsem priložnosti in ovire, ki se kažejo v okolju in analizo ključnih subjektov, ki lahko vplivajo na uspeh projekta. Pomembno je poznavanje in analiza ciljne skupine, vključno z identificiranjem in defini-

ranjem problemov, s katerimi se boste soočali, pomembno je poznati tudi koristi, ki jih projekt lahko prinese. Potem je potrebno poiskati možnosti, ki lahko rešijo identificirane probleme ali pa vzroke za njih. Vedno identificiraj tudi vsa potencialna tveganja. Dolžine analiz so odvisne od kompleksnosti in vrste posameznega projekta.

Analiza ključnih subjektov

Projekt ni odvisen samo od denarja, ampak v veliki meri tudi od podpore ključnih subjektov in udeležbe ciljne skupine. Vsak projekt vključuje več notranjih in zunanjih subjektov, ki so na različne načine udeleženi v projektu in lahko vplivajo na njegove rezultate. Ti posamezniki, skupine in organizacije se v različnih fazah projekta pogosto zamenjajo, ali pa se spremeni njihov interes. Zato moramo že na začetku identificirati vse, kar lahko vpliva na potek ali rezultat projekta, razvrstiti njihova pričakovanja in vplive, predvideti, kako se bodo spreminjale njihove zahteve, pričakovanja in potrebe skozi različne faze projekta ter za vsakega posameznika ali skupino posebej pripraviti strategije komuniciranja in sodelovanja. Razmisli o tem, kaj lahko narediš, da dobiš podporo in/ali zmanjšaš nasprotovanje vseh ključnih subjektov.

Oblikovanje ciljev

Ključni pri projektu so jasno opisani cilji, ki morajo v zadostni meri opravičiti projekt. Cilji so rezultati, ki so koristni za nas, naše ciljne skupine in financiranje. Opisujejo situacijo, v kateri bi želeli biti po preteku določenega časa, v katerem dovršimo zastavljene aktivnosti. Pomisliti je treba na vse skupine ljudi in posameznike, ki jim bo realizacija projektne ideje prinesla koristi. Poleg tega, da so jasno opisani, naj bodo merljivi, imajo naj končen rok, naj bodo izvedljivi, a hkrati uresničljivi. V

kolikor je le mogoče, navedi številke, zneske, odstotke, količine, standarde. Za dosego zastavljenih ciljev potrebuješ pravo razmerje veščin, energije in virov. Ker imamo ponavadi več ciljev, kot jih lahko uresničimo z enim projektom, je potrebno postaviti prioritete, kateri cilj je prvi in kateri lahko počakajo.

Projektni cikel

Uspešen projekt je rezultat ravnovesja med rezultati, časom, viri, kot so ljudje in denar in zadovoljnimi uporabniki. Projekt je metoda, ki nam omogoči, da se od ideje premaknemo k akciji. Vsi projekti imajo faze, ki so predvidljive in obvladljive. Značilno je, da se začnejo z idejo, da nekaj naredimo in končajo z želenimi rezultati. Govorimo lahko o petih fazah, ki so: uvod, planiranje, izvedba, kontrola in zaključek.

V prvi in zelo pomembni fazi UVODA ugotovimo, da mora biti projekt izveden, oblikujemo vizijo, ki opisuje situacijo, ki jo želimo doseči po koncu projekta, določimo cilje, ki jih moramo s projektom doseči in sestavimo delovno skupino, ki prične s planiranjem. Zelo moznim nesporazumom se lahko izognemo tako, da vsi člani projektne skupine, vodstvo in financerji že v tej fazi izrazijo svoja pričakovanja v zvezi s svojim sodelovanjem pri projektu.

V drugi fazi PLANIRANJA opredelimo potrebna sredstva, oblikujemo načrt in določimo proračun. Aktivnosti te faze so podrobna določitev področij dela, seznam nalog in aktivnosti, ki nas vodijo do postavljenih ciljev, določitev zaporedja aktivnosti in razvoj terminsko akcijskega načrta. Ko je plan končan, je potrebno pridobiti potrditve vseh članov delovne skupine, izvajalcev in financerja. Priprava plana je približno 80 odstotkov razmišljanja in zbiranja podatkov ter 20 odstotkov pisanja. Vzemi si čas, da razi-

češ, katere so poti, ki te lahko pripeljejo do ciljev, katera od njih je najkrajša, katera je tebi najboljša, katere ovire lahko srečaš na tej poti, kdo ti lahko pomaga prehoditi pot, kdo ne želi, da prideš do konca in kaj vse moraš narediti, da prideš na cilj. Pripravi si podroben načrt, ki bo vseboval odgovore kaj, kdo in do kdaj. Izdelaj plan, v katerem bodo usklajene tvoje želje in dejanske možnosti. Poti so različne, odvisne so od startne točke in priložnosti, ki jih prepoznaš, sprejemaš ali zavrneš na tej poti. Pot do cilja je lahko težavna, vendar hkrati polna priložnosti. Pri tem je pomembno, kaj si želiš in kaj resnično od tega potrebuješ za uresničitev svojih želja. Skoraj vedno se zgodi, da se plana ne da natančno držati, vendar nam predstavlja smernice in je merilo za oceno napredovanja del in za oceno približevanja zastavljenim ciljem.

V tretji fazi IZVEDBE koordiniramo vse aktivnosti, vodimo delovne skupine do zastavljenih ciljev ter usmerjamo vire in ljudi na delo, ki mora biti narejeno. Ta faza vsebuje vodenje delovne skupine, delovna srečanja s člani te skupine in drugimi izvajalci, po potrebi sestanke s financerji in drugimi ključnimi subjekti, reševanje konfliktov in problemov, ki se vedno pojavljajo ter zagotavljanje potrebnih virov, kot so denar, oprema in potreben čas, da se plan realizira.

Pomembna faza, ki poteka vzporedno in je ključna za uspeh, je faza KONTROLE, ko merimo napredek pri doseganju ciljev in aktivnosti, ki so potrebne, da odstopanja od plana ne vplivajo na uresničitev zastavljenih ciljev. Vendar moramo imeti razumevanje za nepričakovane zamude, preseganja zastavljenih finančnih postavk in druge spremembe. Ko pridobimo več izkušenj, lahko vse to že tudi predvidimo in vedno pripravimo optimistično in pesimistično verzijo plana. Ta faza nadzora nad projektom vključuje naslednje aktivnosti: merjenje odstopanj od plana, delovanje v smeri doseganja planiranega napredka, sprejemanje in evalviranje sprememb, ki jih predlagajo člani delovne skupine, izvajalci ali financerji, prestrukturiranje napredka, če je to potrebno, pridobitev dodatnih virov, sprememba ali zmanjšanje namenov, ciljev in vračanje v fazo plana, ko je potrebno spremeniti plan in ga ponovno potrditi z vsemi vpletenimi.

V zadnji fazi ZAKLJUČKA je čas, ko proslavljamo uspeh, pripravljamo končna poročila, evalviramo in definiramo nova spoznanja, ki nas vodijo v nove projekte. Poudarek je na doseženem končnem rezultatu in na pravih zaključkih. Vključuje potrditev dosežkov in rezultatov, pregled projektnega procesa skupaj z delovno skupino in financerji, zaključek dejav-

ta orodja obstajajo sheme in tabele, ki poenostavijo oceno relevantnosti uvedbe projekta, načrtovanje in implementacijo projekta.

Uspešni projekti

Uspešni projekti, ki prinašajo nove pomembne rezultate, imajo nekaj skupnih točk. Imajo natančno definirano poslanstvo, vizijo, cilje, vrednote, strategije in organizacijsko strukturo, ki ustreza delovni skupini. Ta sodeluje pri planiranju in potrditvi vseh ključnih elementov in sprememb. Cilje, ki si jih zastavi, so realni in znotraj razpoložljivega proračuna.

Financiranje projektov

Ko iščeš ljudi, podjetja, organizacije, ki lahko podprejo tvojo idejo, si vzemi čas in dobro preuči posameznega potencialnega financerja oziroma podpornika in mu poskusi predstaviti svojo idejo tako, da jo bo razumel in jo lahko uvrstil v svoj prioriteten sistem. Pomagaj si z internetom, drugimi mediji in z osebnimi poizvedovanji. Veliko lahko že izveš, če pokličeš na

nosti, razpustitev delovne skupine, definiranje novih spoznanj iz pridobljenih izkušenj in sestavo končnega poročila.

V posameznih fazah projekta uporabljamo tehnike in orodja, ki nam pomagajo strukturirati naša razmišljanja, organizirati dejstva in ugotovitve ter prihraniti čas. V zadnjem času se predvsem v okviru prijav za evropska sredstva zahteva poznavanje in uporaba naslednjih orodij za načrtovanje projektov: analiza zainteresiranih udeležencev, problemsko drevo, drevo rešitev in logični okvir. Za vsa

organizacijo. Tudi iz tega, kako se oglašijo na telefon. Pripravi prijavo ali ponudbo, da bo financerju, na katerega se obračaš, jasno kakšne koristi dobi s podporo ideje in opiši korake, ki bodo izgradili vajn partnerski odnos. Razvij argumente, zakaj naj posamezni financer podpre tvoj projekt. Dobra priložnost za financiranje idej mladih sta program Mladina in projekt Urada RS za mladino TiPovej!

Korakaj naprej kljub nejem, ki jih srečaš in vedno znova išči nove poti za doseg svojih ciljev in izpolnitev svojih sanj.

Finančno načrtovanje in poročanje

Luka Dolenc

MOVIT NA Mladina

Pri vsakem projektu je potrebno tudi finančno načrtovanje, kar omogoča realno izpeljavo projektov. S pomočjo finančnega načrtovanja predvidimo možne stroške, ki nastanejo pri izvedbi projekta in možne projektne finančne vire. Eden od takih virov je tudi program MLADINA. Finančno načrtovanje lahko delimo na načrtovanje prihodkov in načrtovanje stroškov.

Prihodkovno načrtovanje pri projektih, sprejetih v program MLADINA, je dokaj olajšano s strani pravil programa. Program MLADINA financira večino projektov na podlagi pavšalnih prispevkov. Prispevek iz programa MLADINA lahko ločimo na spremenljivi del in na fiksni del.

Fiksni del prispevka sestavljajo pavšalni prispevki za aktivnost in pavšalni prispevki za priprave. Višina teh prispevkov je določena za vsako Akcijo v okviru programa MLADINA. Takoj, ko organizacija zaprosi za sofinanciranje projekta in v prijavnici zaprosi za taka sredstva in je projekt sprejet v program MLADINA, je višina takih prispevkov znana.

Spremenljivi del prispevka je odvisen od števila dni ali mesecev trajanja aktivnosti in od števila udeležencev glede na posamezne Akcije v programu MLADINA. Tako je lahko izračun takega dela prispevka možen na tak način: število udeležencev krat število dni oziroma mesecev krat pavšalni prispevek. Na tak način je možno zlahka izračunati višino možnega prispevka.

Poleg sofinanciranja s pavšalnimi prispevki pa program MLADINA uporablja tudi odstotkovni način sofinanciranja. Poleg posameznih vrst projektov v okviru Akcije 5 se tak način sofinanciranja najpogosteje uporablja pri sofinanciranju potnih stroškov in izrednih stroškov.

Načrtovanje stroškov je pri projektih zelo pomembno. Poudariti je potrebno besedo sofinanciranje, iz katere je razvid-

no, da program MLADINA pomaga pri uresničevanju projektov in jih ne financira. Zato morajo organizacije primerno načrtovati stroške v okviru projektov, ki so podprti s strani programa MLADINA, da lahko izračunajo potrebno višino dodatno potrebnih sredstev za izvedbo projektov.

Sestavni del pridobivanja finančnih virov za izvedbo projekta so tudi razna poročila o izvedbi projekta. V okviru programa MLADINA poznamo končno poročilo, ki je sestavljeno iz vsebinskega in finančnega dela. V finančnem delu poročila je potrebno navesti vse pomembne podatke za končni izračun prispevka. Višina prispevka je namreč odvisna od števila udeležencev, trajanja projekta in od dejanskih stroškov. Kot smo omenili, se fiksni del prispevka ne spreminja. Spremenljivi del pa je odvisen od že navedenih dejavnikov. Tako se lahko kljub ustrezni izvedbi projekta višina prispevka spremeni zaradi manjšega števila udeležencev, krajše aktivnosti ipd. Odstotkovni del sofinanciranja je možno točno določiti le ob predložitvi ustrezne dokumentacije, ki potrjuje nastale stroške. Zato je možno, da je višina prispevka nižja od predvidene. Pri tem je potrebno opozoriti na sledeče. Prispevek pri sofinanciranju projektov iz programa MLADINA je lahko manjši ali enak prispevku, kot je bilo odobreno s strani Nacionalne agencije, nikakor pa ne more biti večji.

Torej je potrebno za potrebe finančnega poročanja za projekte, sofinancirane s strani programa MLADINA, poročati o številu udeležencev, trajanju projekta in aktivnosti v okviru projekta, o dejanskih stroških vse v okviru navodil za posamezno Akcijo.

Nadzor porabe sredstev

Kot orodje za nadzor porabe sredstev uporablja Nacionalna agencija končna poročila in nadzorne obiske. Nadzorni obiski imajo več namenov.

navodili programa MLADINA.

Do sedaj je Nacionalna agencija opravila nekaj nadzornih obiskov. Pokazalo se je, da nekaj organizacij upošteva nasvete in navodila NA, druge ne. Kot največji problem je bilo izpostavljeno načelo sofinanciranja. Potrebno je ponovno poudariti, da je program MLADINA namenjen sofinanciranju projektov in ne financiranju. Razlika ni samo simbolična. Sofinanciranje projektov pomeni, da program MLADI-

Do sedaj je Nacionalna agencija opravila nekaj nadzornih obiskov. Pokazalo se je, da nekaj organizacij upošteva nasvete in navodila NA, druge ne. Kot največji problem je bilo izpostavljeno načelo sofinanciranja. Potrebno je ponovno poudariti, da je program MLADINA namenjen sofinanciranju projektov in ne financiranju.

Glavni namen je preverjanje pravilne porabe sredstev, ki so jih prejele organizacije za izvedbo posameznih projektov. Nadzorni obiski se opravljajo na sedežih organizacij, ki so prejele sredstva za sofinanciranje projekta. Pri teh obiskih se ugotavlja, ali so bili uresničeni vsi pogoji za zaključek posameznega projekta. Pogoji za zaključek projekta so, da je iz predstavljene dokumentacije razvidno, da je bil projekt izveden, da je bil izveden v skladu s podpisano pogodbo in da je bil projekt v skladu s pravili in

NA prispeva del sredstev k izvedbi projektov. Ostala sredstva mora zagotoviti organizacija, ki pripravlja projekt. Drug problem, ki smo ga opazili, je bil problem upoštevanja splošnih stroškov. Stroške pisarniškega materiala, stroške osebja ipd je možno upoštevati le v skladu z navodili programa MLADINA in to v določenih deležih in ne v celoti. Če zaključim: sredstva iz programa MLADINA morajo biti porabljena v skladu s pravili in to v celoti. Poraba sredstev je dokazljiva z uradnimi dokumenti (uradni račun, ...).

Zakaj mednarodno sodelovanje?

Matjaž Štolfa

Mladinski svet Slovenije

V Sloveniji namreč nimamo dobro razvite strategije mednarodnega sodelovanja na področju mladine. Mednarodni sporazumi na področju mladine so po večini v kulturnih sporazumih, pa še tam so definirani kot izmenjava informacij med dvema državama. Pri Mladinskem svetu Slovenije (MSS) upamo, da se bodo ti sporazumi čimprej obnovili, tako da bodo vsebovali konkretne opredelitve sodelovanja. Sedaj pa mednarodno mladinsko sodelovanje poteka tako, da vsaka organizacija sodeluje s sorodno organizacijo iz druge države, ali pa se kakšen član organizacije odpravi v drugo državo in tam po naključju najde partnerja za sodelovanje. Seveda je s takšnim sodelovanjem vse v redu, vendar menimo, da to naj ne bi predstavljalo 100 % mednarodnih bilateral, trilateral ali multilateral. Na ravni države bi se morali lotiti mednarodnega sodelovanja bolj načrtno in izoblikovati prioritete, izbrane na podlagi možnosti medsebojnega dopolnjevanja z vidika mladinskih organizacij.

V MSS želimo bilaterale, ki jih že izvajamo, približati tudi lokalnemu nivoju. To trenutno pome-

Sloveniji se po vstopu v EU obetajo novi izzivi tudi na področju mladinskega mednarodnega sodelovanja. Kot članica EU ima boljši položaj, kakor ga je imela prej; vsaj na področju financiranja za projekte z določenimi državami.

ni, da poskušamo k sodelovanju pritegniti čimveč predstavnikov lokalnih mladinskih organizacij in da tujim delegacijam vedno predstavimo nekaj krajev in organizacij po celi Sloveniji. Dolgoročno pa želimo že vzpostavljena sodelovanja v celoti prepustiti lokalnim organizacijam.

Prav tako se trudimo vzpostavljati nove stike z novimi državami. Izbira novih partnerjev za sodelovanje temelji na medsebojnem dopolnjevanju. Če odkrijemo organizacijo oz. državo, ki ima nekaj, kar bi mi želeli imeti, se potrudimo ugotoviti, kako so to dosegli. Iz izkušenj tovrstnega partnerja se verjetno lahko marsičesa naučimo; novih strategij dela z mladimi, reševanja problemov, sodelovanja z vlad-

nimi strukturami ipd. Seveda se pozanimamo tudi, kaj bi mi lahko ponudili temu partnerju, saj je tudi pri nas veliko področij, na katerih smo uspeli. V Litvi na primer imajo zelo dobro razvit kmetedžment med vladnimi in nevladnimi mladinskimi strukturami, nimajo pa razvitega lokalnega nivoja organizacij. Za Slovenijo pa velja ravno nasprotno. Sodelovanje in izmenjava izkušenj z litvanskimi organizacijami je zato koristno tako za nas kot zanje.

Lani maja smo v okviru Programa MLADINA izpeljali mednarodno usposabljanje z imenom MUMS (mednarodno usposabljanje mladinskih svetov lokalnih skupnosti). Cilj te aktivnosti je bilo vzpodbuditi mednarodno sodelovanje na lokalnem nivoju, zato so bili tudi udeleženci izbrani iz slovenskih, litvanskih, danskih in belgijskih lokalnih mladinskih organizacij. Na tej aktivnosti so se mladi naučili določenih veščin mladinskega voditelja, kot na primer projektno vodenje, načrtovanje, komuniciranje in obvladovanje konfliktov. Zmenjali smo primere dobre in tudi slabe prakse pri njihovem in našem delu.

Poleg »formalnega« učenja so se udeleženci spoznavali tudi na osebnem nivoju. To je olajševalna okoliščina pri vzpostavljanju nadaljnjega sodelovanja. Kajti ko nekoga osebno poznaš, ga je veliko lažje poklicati in se dogovoriti za medsebojne projekte, ali pa ti ta novi prijatelj pomaga s svojim poznavanjem lastne države. Lahko te priporoči svojim kolegom za sodelovanje, ali ti pove, kakšne vrste sodelovanje bi bilo zanimivo za mlade in njihove organizacije v tej državi.

Ne spoznavajš pa samo ljudi, spoznavajš tudi njihove običaje in kulturo. Na MUMS-u smo pripravili mednarodni večer, kjer so udeleženci predstavili nekaj kulina-ričnih značilnosti iz njihovih držav, ki smo jih seveda vsi poskusili. Poleg tega smo se skupaj naučili nekaj fraz, kakšno kitico tu-

je pesmi; nekateri udeleženci so nam tudi zaplesali. Tovrstno znanje nam lahko prav tako pomaga, da lahko kasneje vzpostavimo stike z drugimi ljudmi iz dotične države, saj se lahko pohvalimo, da znamo npr. nazdraviti s pijačo po dansko.

Tudi kot organizator takšnega seminarja se naučiš ogromno koristnih zadev, ki ti olajšajo pripravo naslednjih projektov. Po tem projektu so se za nas stvari premaknile na boljše, pridobili smo veliko.

- Sedaj imamo stike z novimi organizacijami in posamezniki v državah, kjer jih prej nismo imeli;
- prav tako je projekt doprinesel k našemu sodelovanju s slovenskimi lokalnimi mladinskimi organizacijami;
- tudi nekaj predstavnikov slovenskih organizacij je pridobilo znanje, ki ga bodo lahko uporabljali sami in prenesli na druge;
- naučili pa smo se tudi bolj natančnega vsebinskega in finančnega načrtovanja projektov, saj je Program MLADINA zastavljen tako, da si pravzaprav primoran k temu.

Pri slovenskih partnerskih organizacijah mnogokrat slišimo, da za takšno sodelovanje nimajo denarja, da so pri Programu MLADINA preveč zapleteni že razpisni pogoji itd. Za financiranje tovrstnih aktivnosti je dejansko veliko možnosti: od Urada RS za mladino RS, program Mladina, razni evropski viri, fundacije itd. Pri pripravi prijavnice in zagotavljanja izpolnitve razpisnih pogojev pa so nam na Nacionalni agenciji MLADINA na voljo zaposleni, ki so vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Tudi mi smo že oddali nepopolno prijavnico, ker nismo natančno poznali programa. Zato smo dobili občutek, da so zgoraj omenjeni razlogi za nesodelovanje bolj izgovori, dejansko pa je to ključno prevzemanje odgovornosti za projekt marsikomu težko sprejeti. Iz lastnih izkušenj lahko povemo, da mednarodni projekt res zahteva visoko stopnjo odgovornosti, veliko logističnega dela in seveda sposobnost timskega dela. Vendar pa je vse to poplačano, ko ti takšno aktivnost uspe izvesti, saj si bogatejši za celo vrsto novih različnih izkušenj, ki ti odprejo tudi nove možnosti in dajo ideje za nadaljnje delo.

Članice MSS so se odločile da bo leto 2004 leto informiranja, to pomeni da bodo aktivnosti

usmerjene k zagotavljanju čim boljšega informiranja mladih - tako da bodo informacije res prihajale do končnega uporabnika. Zato imamo letos v načrtu izvesti še eno usposabljanje, kjer naj bi se udeleženci naučili predvsem večšin informiranja: kako se delajo koncepti informiranja, spletne strani, kako zastaviti odnose z javnostmi, kako napisati časopis, ki bo privlačen in hkrati imel vsebino, kako »pravilno« informirati mlade, tako da jih informacija doseže ipd. Vse to v kontekstu mladinskih organizacij in seveda mednarodne dimenzije projekta.

Oba omenjena projekta imata določen cilj; usposobiti mlade ljudi za delo na konkretnih področjih (v teh primerih lokalno organiziranje, informiranje). Mladi, ki jih tako usposobimo, namreč nato delujejo kot multiplikatorji. To pomeni, da pridobljena znanja in veščine prenesejo v svoje okolje, v svojo organizacijo. Poleg tega, da so ta področja koristna za organizacije kot takšne, so tudi ključna pri delu na novih mednarodnih in drugih projektih, kar je pravzaprav cilj usposabljanj programa MLADINA.

MSS kot krovna mladinska organizacija mladine v Sloveniji ima kot enega izmed petih ključnih delovanj prav mednarodno sodelovanje. Temeljni cilj za nas na tem področju je razvijati nove oblike mednarodnega sodelovanja ter s tem to sodelovanje olajšati in ga približati čim večjemu številu organizacij in posameznikov. Menimo, da je širjenje obzorij, pridobivanje novih prijateljev in nenazadnje neformalno učenje (od poznavanja različnih kultur do jezika do ljudi) pomemben dejavnik pri razvoju posameznika in organizacije. Ta razvoj pa je pomemben tudi za razvoj skupnosti, ki ji pripadate. Vse, kar se naučimo in nato uporabimo ali prenašamo na druge, je dodana vrednost posamezni skupnosti. Pridobljena znanja in izkušnje so nekaj, kar nam nihče na more vzeti; samo od vsakega posameznika pa je odvisno, če in kako bomo to znanje in izkušnje uporabili.

Zgodba o tem, kako je prišla Evropa v Laško

Kot v vsaki pravljici, se je tudi naš EVS projekt začel nekoč in za devetimi gorami - v Radovljici. Komaj na tem seminarju sem spoznala, kaj je to EVS in komu je namenjen. In kar se šmolcovi naučijo na seminarjih, to šmolcovi izpeljejo! Tako smo leta 2002 kot gostiteljska organizacija prijaviли svoj prvi EVS projekt.

Prvič je, jasno, najtežje, je pa tudi najbolj vznemirljivo - še posebej po seminarju za mentorje, kjer ti Movit predstavi najhujše možne scenarije. Projekt smo sicer dobro zastavili, samo najbolje se nismo znašli v njem. Naš prvi prostovoljec Katalan Eudald se je bolj kot pri TV oddaji izkazal pri drugih projektih in delih, a ker krivda za pomanjkanje elana ni bila le na njegovi strani, smo to vzeli v zakup. Za isti projekt je leto kasneje v naše zakotje priromala Francozinja Celine, ki je že prvi teden pokazala, da misli resno in to takoj. Pod njenim vodstvom se je projekt začel izvajati tako rekoč s svetlobo hitrostjo in na način, ki je presenetil vse, ki poznamo razmere v SMOCL-u. Celine je namreč izredno ekstravertirana in vsak dan je več mladih, ki se želijo pridružiti TV oddaji. Praktično uteleša cilj projekta! V SMOCL-u smo si želeli postati tudi pošiljajoča organizacija, zato sem že lansko leto pripravila kratko predavanje o EVS. Očitno je bila beseda 'predavanje' usodna, saj ni bilo nikogar. A vendar vsaj zase vem, da na vsakem koraku maham z EVS zastavico, saj me, v malem mestu, kot je Laško, ljudje povezujejo s tujci, ki živijo pri nas; »Od kod pa je ta?«, »Ja, kako je pa prišel sem?«, »A to je kakšna izmenjava?« - »Ne, ne, evropska prostovoljna služba, veste ...« - »Kakšna služba?« - »To so takšni projekti, veste, pa Evropska komisija da denar zato ...«. Ljudje me poslušajo in zadovoljno kimajo z odprtimi očmi, veseli, da so se meje, vsaj za njihove otroke podrle. A kaj, ko ravno njihovi otroci dobrobiti (razen nintenda)

sodobnega časa ne želijo izkoristiti. Razen ... Ane Lipovšek, ki bo prva prostovoljka v zgodovini SMOCL-a in za katero upamo, da bo s svojimi zgodbami o doživetjih na sončni strani Atlantika, prepričala še kakšno izgubljeno dušo.

O tem, da bi se morali vprašati ne le, kaj lahko prostovoljec naredi za gostiteljsko organizacijo, ampak tudi, kaj lahko

gostiteljska organizacija naredi za prostovoljca, je že bilo marsikaj napisanega in povedanega in vendar se vse dobre želje končajo pri denarju.

Majhna organizacija z majhnim številom zaposlenih si težko privoščijo prostovoljca, za katerega bi skrbela kot mati. Lažje je delati s človekom, ki svoje delo razume, ki že ima občutek odgovornosti in smisel za organizacijo, vendar vemo, da bo tudi ta čas prišel.

Najlepše pri EVS projektih je interkulturno učenje! Prodajalke in natakarji, ki so gotovo sodelovali svoje učitelje angleščine v srednji šoli, ko so jim dopovedovali, kako bodo pri svojem delu potrebovali tuj jezik, navdušeno spremljajo prve korake slovenščine naših prostovoljcev in skrivaj obnavljajo svojo angleščino. Domačini se muzajo ob misli, da je nekdo izbral življenje ravno v njihovem kraju in mladež poseda ob teh eksotičnih tujcih in vpija njih besede ... Romantika, vam rečem!

Kako to, da se preoblečete, ko pridete domov? Hečno, da imate copate za goste! Pri vas je vse tako pospravljeno! Zakaj kupujete smreke na trgu, če pa imate gozd na vsakem vogalu? Pri nas mladi sploh ne nosijo dežnika! A veliko ljudi

uporablja predpasnik? Vi pa veliko daste na mobitele in avtomobile! Neverjetno, koliko mladih gre pri vas v cerkev! Kaj pri vas mladi ne gledajo poročil?

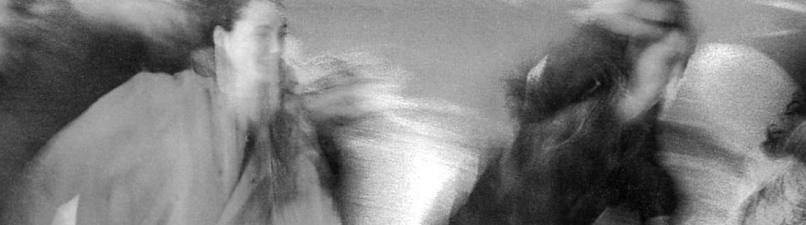
Mi boš kdaj pa kdaj poslala ajvar, hren in bučno olje? - Bom, Celine! Veš da bom!

Urška Knez

V študentskem, mladinskem in otroškem centru Laško, krajše SMOCL, kjer imamo duri odprte skozi celo leto, skrbimo za klubsko dejavnost, kulturo in umetnost, neformalno izobraževanje, informiranje ter socialno dejavnost. Ta področja pokrivamo z različnimi aktivnostmi in projekti. V programu Mladina smo našli dopolnitev in nadgradnjo našega dela. Za program sem izvedel od kolegov iz drugih mladinskih centrov, nato sem se prijavil na elektronske novice in kmalu za tem na seminar za iskanje partnerjev v Gozdu Martuljku. Veliko novih informacij in novih ljudi. Glede na idilično okolje in čas petih dni je seveda nastal tudi projekt oziroma zametki multilateralne izmenjave Eurocompass. Mladim iz držav Evropske unije želimo podrobneje predstaviti kulturo na ozemlju bivše Jugoslavije in nesmisel vojne ter njene škodljive posledice. V Martuljku pa se je začelo tudi prijateljstvo z Robertom Muscherlinom iz sosednje

Laškega. V zavetju obzidja Kartuzije iz dvanaajstega stoletja smo imeli idealne pogoje za nemoteno

delo. Drugi dan je bila nevidna stena prebita in komunikacija med mladimi je stekla brez težav. Pogovori so potekali v angleškem jeziku, mladi pa so bili presenečeni, koliko tujk v laškem dialektu je nemškega izvora. Pomemben pečat so pustili tudi pogovori o stereotipih, mladi so se začeli zavedati, da njihovi predsodki do drugih narodnosti temeljijo na informacijah iz druge roke in na prevelikem posploševanju posameznih primerov na celoto. Cultura skok je potekala na osnovi kulturno-umetniških aktivnosti. Navezo s Katalonci smo vzpostavili preko Eudalda Camprubija Subirane, ki je Laškem preživel eno leto kot prostovoljec. Mladi iz mladinskega centra La Fadulla, podkovani z igralskimi izkušnjami, so svoje katalonske korenine prepletli s slovenskimi in ustvarili devet stripov pod svinčnikom Miloša Radosavljeviča, sedem enominutnih filmov pod vodstvom Simona Oblesčaka in Dimitra Anakieva ter tolkalski koncert pod taktirko Zlatka Kaučiča. V prostorih mladinskega centra pa se je gnetlo ustvarjalcev in radovednežev. Katalonci so pustili močan vtis pri lokalni mladini s svojo politično in narodno zavestjo. Zavedati se, kdo si, biti ponosen na svojo zgodovino in kulturo in ju širiti dalje, se je glasilo sporočilo, prisotno v ozračju v osmih dneh. Filmi, katerih avtorji so Laščani, vsi po vrsti izpostavljajo problematiko zasvojenosti. Pogled mladih na družbo brez filtra je presenetil marsikaterega krajana. Filmi so bili na ogled v letnem kinu in v posebnem prispevku na lokalni televiziji.

Aljaž Cestnik

Avstrije, ki je obrodilo sadove še na ostalih področjih mojega dela in me obogatilo.

V okviru programa Mladina smo zaužili ali prisostvovali pri štirih akcijah od petih možnih. Prežet s pozitivnimi posledicami seminarja sem si želel obiskati še seminar za iskanje EVS partnerjev, vendar zaradi ostalega dela nekako nisem našel časa. Za EVS koordinatorja se je odločila Urška Knez. Tudi ostali sodelavci v ŠMOCLu so obiskali seminarje za različne Akcije in skoraj vsi so obrodili sadove. Jasna Krmelj je prisostvovala »Cirkusu učenja« v Rastenbergu v Avstriji. Jure Krhlanko in Jure Plahuta sta obiskala dvodnevno usposabljanje za razvoj projektov Mladinskih pobud v Ravnah na Koroškem. Rezultat usposabljanja je prijava na 1. aprilski rok mladinske pobude, predstavitev dela in problematike mladih preko televizije kot medija »Izpod korenin«.

V okviru Akcije 1 se letos prvič podajamo na tuje. V mesecu juliju gremo v Barcelono na kulturno izmenjavo s Katalonskimi prijatelji, ki so bili pri nas preteklo poletje v Cultura skoku. Leto poprej pa smo gostili mlade iz sosednje Avstrije. Z Robertom Muscherlinom iz Jugend und Kulturzentrum »House« Mureck smo pripravili sociološko usmerjeno izmenjavo, Na begu-Auf der Flucht. Mladi Laščani in prebivalci Murecka so odkrivali razloge za migracije ljudi in dejansko stanje beguncev v Sloveniji in Avstriji. V tednu druženja smo obiskali begunski center ter Azilni dom v Ljubljani. Prečkali smo Schengensko mejo in ugotovili, da pušča tudi na uradnih mejnih prehodih. Rezultat izmenjave je bil, da se mladi zavedajo družbenih in ekonomskih pogojev, ki jih imajo za nemoteno rast in osebnostni razvoj. Bazni tabor izmenjave je bil v vasi Jurklošter 15 kilometrov jugovzhodno od

Izobilje

Stvari, ki jih imaš rad, ni nikoli preveč. Potovanje, poletja, smeha, poljubov, dobrih filmov, pa tistega občutka, ko veš, da si točno, ampak res čisto točno tam, kjer si želiš biti, in da si z ljudmi, s katerimi hočeš biti. Trudim se, da bi bilo teh trenutkov v mojem življenju čim več in ko mi uspe, me to tako napolni, da si želim svoje navdušenje deliti z vsemi okoli sebe. Ker me prešine, da jaz tega skorajda ne zaslužim in zaslutim, da vsega obilja, ki ga prejemam, nisem dobila kar brez namena.

Julij 2003 sem preživela v Andaluziji, v najbolj romantični pokrajini Španije. Lorca in oleandri, flamenko, olike, bele vasice sredi od sonca požganih hribov, Costa del Sol, (nizki) temni temperamentni moški in vitke črno laske z lilijami v laseh ... Tako sem sanjala, preden sem odšla. Preko programa MLADINA sem namreč dobila priložnost, da sem se v majhni vasi en mesec učila španščino. Živeli smo v mladinskem centru, ki so ga preuredili iz bivšega zapora, zdaj je prav vse prebarvano na rumeno, povsod cvetijo oleandri in zorijo pomaranče. Potepali smo se po Andaluziji, spoznavali domačine, cele noči preplesali ... Zvezde mi še nikjer niso bile tako blizu; da zdaj včasih pomislim, da sem najbrž letela. Bilo nas je okoli sedemdeset iz cele Evrope, severne Afrike in Bližnjega Vzhoda. Cel mesec smo živeli odrezani od vsake realnosti, na našem rumenem planetu smo imeli popolnoma vse.

Téma našega tabora je bila »interculturalidad«, medkulturnost. O tem smo se veliko pogovarjali, tako pri predavanjih kot mimogrede med kosilom. Več kot pogovori o tem pa je prav gotovo pomenilo naše skupno bivanje: da smo kosili za isto mizo dva Nemca, Izraelca, Romun, Švedinja in jaz. Da smo se cel mesec zabavali, učili, potovali, molili – skupaj, vsak po svoje: kristjani, muslimani, strogi ljudje, ateisti, pa Srbi in Hrvati (in Slovenci), Alžirci, Armenci, Norvežani ... Ko sem Hrvatcu Miču omenila, da se mi zdi vsaka stvar, ki jo počnemo, prav nora, pa čeprav gre samo za igro tenisa ali sprehod pred večerjo, mi je tudi on navdušeno rekel: »Stvarno, vršiti ti mozak!«

Ko bom umrla, bodo moja nebesa rumene barve.

Na Koroškem so imeli pred nekaj časa čudno antimuslimansko akcijo. V Izraelu gre situacija iz dneva v dan na slabše, tako da me skrbi za prijateljico iz Jeruzalema. V Istanbulu je v jeseni eksplodiralo. V Madridu, na postaji, kjer sem prestopala tudi jaz na poti nazaj domov, je umrlo dvesto ljudi.

Čeprav zdaj v Sloveniji vlada optimizem že samo zaradi vseh prireditev okoli prvega maja, po nebu se sprehaja vsak dan bolj rumeno sonce, se mnogi, ki jih srečujem na ulicah, na faksu, kjerkoli, še vedno ne veselijo življenja. Bojijo se drugačnih, bojijo se celo sami biti drugačni. Meni se zdi, da je za tisto iskrenost treba vendar tako malo, komu drugemu pa se to zdi nekaj nedosegljivega. Pa ni! Naša Španija je bila zame dokaz, da različni ljudje lahko sobivajo, da se je možno vsako jutro zbuditi dobre volje, da ni nič groznega, če ob dobri glasbi zapreš oči in plešeš, da ne bo javnega pohujšanja, če se pri 23-ih ali pa 46-ih še vedno igraš ... In še veliko mladih v Sloveniji to ve, čeprav morda celo nikoli še niso bili v Španiji. Idealisti, bo kdo rekel. Ampak – saj so bili vsi veliki ljudje idealisti. Tudi pri nas imamo odenke rumene, prav sredi Kongresnega trga, ali pa kje v starem rudarskem naselju pod kako goro, kjer se zvezde samo svetlikajo. Prav mladi lahko na tak ali drugačen način: z mladinskim delom, preko umetnosti, s podporo institucij ali pa tako podtalno širimo vso to energijo, neobremenjenost, igrivost med druge mlade, pa morda tudi med odrasle, tudi med ostarele. Da bomo vsi imeli življenje v izobilju. Tega ni nikoli preveč.

Mojca Petovar

MLADJE / 9

Mladinsko delo na področju športnih aktivnosti

Samo Kofol

Leto 2004 je Evropsko leto izobraževanja skozi šport. Namen tega je predvsem povečevanje zavesti o tem, kako pomemben je šport, kakšne so njegove tradicionalne vrednote, kakšna je moderna vloga športa in kakšni so lahko učinki učenja, ki jih posameznik lahko doseže z vključevanjem v športne aktivnosti. Šport je pomemben pri razmišljanju o prihodnosti evropske družbe, evropskemu načinu življenja ali evropski kulturi. Šport je družbeni fenomen, ki igra pomembno vlogo pri oblikovanju globalne kulture. Seveda pa ima šport tudi zelo pomembno ekonomsko komponento.

V dobi odrasčanja vsak posameznik išče svoj navdih, osebno izkušnjo in možnost izobraževanja na različnih področjih in v različnih dejavnostih. Ali je to zgolj predpostavka v naših glavah, ali so to res dejanska pričakovanja, ki jih mladi gojijo in kako jih uresničujejo? Ob vsej poplavi informacij je pojem mladinsko delo verjetno še vedno nekakšen tujek v našem okolju, ki ga ne znamo razumeti in opredeliti kot družbeno zaželeno aktivnost. Šport pa največkrat znamo opredeliti in ga tudi umestiti, tako kot so nas naučili in kot ga vsakodnevno vidimo na televiziji. Ali lahko govorimo, da trener v telovadnici, kjer se igrajo otroci, opravlja mladinsko delo in kaj bi bilo potrebno, da bi trenerja videli kot mladinskega delavca? Verjetno si je eno od takih vprašanj postavila tudi Evropska komisija, ko se je odločila za akcijo evropskega leta izobraževanja skozi šport. Vzpostaviti nek zdrav osebni odnos do obeh pojmov je ključnega pomena. Da bi lažje razumel, ali je ta ideja uresničljiva, sem se odločil, da tudi sam skočim v ta vrtnec brez kakšnih posebnih zadržkov. Zaenkrat si še nisem odgovoril na vsa vprašanja, ki se mi stalno porajajo, zato bom v nadaljevanju poskušal opisati svoje osebno videnje, ki sem si ga ustvaril pri projektih in aktivnostih v okviru programa MLADINA.

Mladinski delavec v športu

Mladi se srečajo z mladinskim delom največkrat v prostovoljnih združenjih in društvih, ravno tako kot pri športu z razliko, da je šport enostavneje razumeti zgolj kot šport, mladinsko delo pa naj bi predstavljalo nekaj več. Tako je povsod. Šport je razumljen bolj kot dopolnilo oz. ima že v osnovi zelo poudarjen ozko določen cilj, ki pomeni biti uspešen v določenem športu. Splošno znana opredelitev dela, ki ga opravlja delavec v športu, je zgolj strokovno delo, ki ima en sam cilj za udeleženca; izboljšanje psihofizičnih lastnosti in doseganje boljših rezultatov. Vendar pri programu MLADINA ne gre za formalno izobraževanje, saj naj bi šport skozi program Mladina omogočal fleksibilnejšo zasnovano, gradil boljši odnos do okolja, iskal globlje cilje predvsem pa mlade navdihoval za aktivnosti, ki niso zgolj športno obarvane in njim samim dal možnost za večjo aktivno vlogo. Športnik, ki redno trenira, pa si težko zamisli še kaj več kot treniranje. Ali je potem lažje vključiti šport v dejavnosti mladinskih društev, ki imajo širok spekter aktivnosti, ali pa mladinsko delo v okvir športnega društva?

Mladinsko delo v športnih organizacijah

V preteklem letu sem kot vodja projekta mladinske izmenjave NATURE PRESERVATION AND ORIENTEERING - OHRANJANJE NARAVE IN ORIENTACIJA, ki je potekala od 26. 7. - 4. 8. 2003 v Sloveniji in se jo je udeležilo 24 mladih v starosti od 16-24 let (pretežno mladoletne osebe), poskušal mladinsko delo vključiti v športno organizacijo, ki ima seveda športne cilje. Poizkušal sem izvesti, če res drži, da imajo mladi, ki so vključeni v športno organizacijo, zgolj cilje na športnem področju pri izvajanih aktivnostih. Mladinsko izmenjavo smo izvedli med Orientacijskima kluboma Azimut Idrija - Cerkev in klubom Ori-estarreja iz Portugalske. V program aktivnosti smo vključili različne športne aktivnosti, izlete, družabne aktivnosti predvsem pa aktivnosti povezane z naravo (čistilna akcija, naravne posebnosti, delavnice v zvezi z okoljem) in učenje mladih v športnih organizacijah. Namen mladinske izmenjave je bil povezati različna področja s ciljem, kako mladi gledajo na probleme, s katerimi se srečujejo v športu ter vplivajo na njihov odnos do okolice. V sklopu aktivnosti smo pripravili delavnico na temo odnosa do okolja v Sloveniji in na Portugalskem, kjer so prišle na dan vse njihove ideje in razmišljanja, ki so si jih ustvarili v preteklih dneh. Presenečenje o stopnji čistote okolja v Sloveniji je bila neizmerna. Sa-

mi so našli samo slabe vplive in posledice, ki dejansko že v veliki meri vplivajo na njihov ekosistem in življenjske razmere, kar opazijo tudi v vsakdanjem življenju. S pomočjo športnih aktivnosti v naravi in ogledu pokrajine so lažje našli tisti svoj zanos in željo, da bi bilo potrebno nekaj spremeniti. Tudi v nadaljevanju poteka izmenjave so bile tovrstne teme pogovor med mladimi (kviz, ogled naravnih znamenitosti ter način vodenja regionalnih in nacionalnih parkov v Sloveniji).

Mladi so tako imeli možnost spoznavanja različnih aktivnosti, ki jih verjetno drugače ne bi spoznali, na tako neprisiljen način,

brez kontrole, kar je zmeraj povod za strah pred lastno vlogo v projektu in občutkom, da te nekdo na vsak način želi ocenjevati. Večina mladih se je tako znašla v vlogi, ki je niso bili vajeni; biti aktiven. Aktiven v smislu, da razmišljaš, poveš, kar hočeš in si za to tudi pripravljen nekaj narediti, da se ideja uresniči. Da bi za sebe lahko rekel, da sem v projektu opravljal mladinsko delo, bo verjetno preteklo še kar nekaj časa. Delo mladinskega delavca v športu, kot ga vidim jaz, je bolj v smislu pomoči mladim, da osebno odrastejo v pozitivnem smislu z občutkom za probleme v okolju, ne samo na okoljevarstvenem področju. Sočasno pa tudi namišljeno »podiranje barikad«, ki jih je sistem postavil v smislu lažjega udeleževanja mladih. Vendar pa zaradi takšne velike odvisnosti od sistemskih rešitev v športu sam sistem povzroča tudi probleme, da se mladi brez načrtnih podpore ne znajdejo več v življenju in se počutijo negotovi. V športu, še posebno v primerih, kjer je vzpostavljen sistem profesionalnega odnosa, je takšnih primerov kar nekaj. Prav zaradi tega se mi zdi smiselno, da čeprav se mladi radi prvenstveno družijo zaradi športa, da imajo možnost tudi širšega izobraževanja in aktivne vloge znotraj športnih organizacij, kar ponujajo ravno tovrstni programi, ki niso striktno vezani na sistemske rešitve. Na ta način lahko mladi najdejo tudi večji motiv na športnem področju in se dejansko ne ustrašijo izzivov, ki so pred njimi. Šport zahteva veliko odrekovanja na samo enem področju. Skozi program mladinske izmenjave pa je pomembno, da hočeš biti aktiven in rezultat ni vnaprej določen. Oblikuješ si ga po lastni meri in to je ta izobraževalni proces, ki si ga mladi lahko vzamejo in prikrojijo po lastnih zamislih. Dobiti občutek, da lahko zadihaš in stvari povežeš na lasten način, je v letih, ko se mladi odločajo za profesionalen odnos do športa, še kako pomembno.

Sredstva za program športne organizacije v večini pridobivajo zgolj na osnovi doseženih športnih rezultatov in je težko pričakovati, da bo zato mladinsko delo cenjeno. Za mene je bilo to zgolj »delo«. Da sem opravljal mladinsko delo, bi si upal reči šele čez nekaj let, ko si bo nekdo iz skupine tudi na podlagi te mladinske izmenjave sam pri sebi upal reči, da bi se brez tovrstnih izkušenj težko odločil za študij geografije, da bo v večji meri skrbel za okolje. Šport mora biti več kot samo rezultat. Naš kratkoročni rezultat je predvsem v tem, da smo si zaupali, sodelovali, se spoprijateljili in videli, da so super tako športne kot ostale aktivnosti. Sodelovali bomo tudi letos pri povratni izmenjavi, kar bo nova priložnost za vse. Koliko jo bo kdo izkoristil, je odvisno tudi od vsakega posameznika in se bo pokazalo šele na dolgi rok.

Mladinske organizacije in šport

Šport je moč povezovati tudi znotraj aktivnosti mladinskih organizacij, ki imajo primarni cilj na socialnem, kulturnem, izobraževalnem in drugih področjih, ki niso tesno povezana s športom. Šport predstavlja metodo vključevanja. To je prvi korak, ki mlade pritegne, saj je šport enostaven za razumevanje in sodelovanje možno, čeprav si zgolj začetnik. Tukaj ni v ospredju rezultat, am-

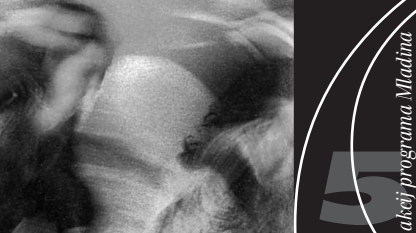
pak program, ki nudi možnost, da se lahko preko njega lažje vključiš v druge programe mladinske organizacije. Verjetno je za nekoga, ki se ne ukvarja z ničemer, dosti lažje, da sprva pride s prijatelji v dvorano zgolj na neobvezno igranje nogometa, kot pa slikati na platno in se učiti plesa. Takšnega pristopa se poslužujejo mladinske organizacije in mladinski centri, ki sem jih spoznal na **kratkem študijskem obisku v Belgiji od 8.-15. februarja 2004**. Tema obiska je bila vključevanje mladih v športne aktivnosti s socialnimi problemi. »Sport as a method for the inclusion of social disadvantaged youngsters and/or youngsters at Risk.«

Na kratkem študijskem obisku je sodelovalo 14 mladinskih delavcev iz cele Evrope. Program je bil zelo raznolik in smo spoznali vrsto različnih mladinskih organizacij. Izpostavil bom pozitiven primer in primer organizacije, ki uporablja šport kot vstopnico za mlade za večjo aktivnost mladih.

Organizacija **Youth Club De Nieuwe Kempen** iz vzhodne Belgije blizu meje z Nizozemsko se ukvarja z outdoor projekti za mlade (kampi v naravi, plezanje, taborjenje, ...), kjer si mladi nabirajo izkušnje in sodelujejo pri skupinski delu, kjer je potrebna medsebojna pomoč. To ne bi bilo še nič posebnega, če ne bi organizacija predstavljala pomemben člen v smislu povezovanja mladih, saj je mesto z okolično rasno zelo pisano in v njem živijo prebivalci različnih nacionalnosti. Organizacija je povezana tudi z ostalimi športnimi in mladinskimi društvi, tako da sistem zagotavlja, da se mladi ne ločijo na Belgijce in tujce. Enostavno neverjetno, kakšno simbiozo so si zgradili tudi s pomočjo mladinskih in športnih organizacij.

V lanskem letu je regija financirala pokrito rolnarsko dvorano, ker je to želela večina mladih. Zelo je poudarjena predvsem vloga mladih pri odločanju. Omogočajo jim kvalitetno preživljanje prostega časa tudi na drugih področjih s povezovanjem storitev za mlade (bazen, izposoja koles, prevoz, ...) v kolikor starši nimajo sredstev ali nimajo časa, da obiskujejo dejavnosti skupaj z otroki. Zelo je poudarjen tudi razvoj mladinske politike in njena implementacija ter evalvacija programov na podlagi katerih izvajajo nadaljnje aktivnosti. Mladinsko delo je splošno priznano kot koristno za lokalno skupnost in zato prihaja do stalnih povezav in skupnih projektov med različnimi organizacijami, ki lažje pridobivajo tudi sredstva na nivoju EU. V pogovoru z lokalnimi predstavniki smo izvedeli, kako skrbijo za implementacijo mladinskega dela in kakšna je njihova vloga v zagotavljanju informacij, povezovanju in skrbi za vključenost mladih v različne mladinske centre. Glavni poudarek je na celovitem reševanju mladinskega področja in omogočanju čim širše palete možnosti preživljanja prostega časa za mlade.

Vsi centri omogočajo tudi vključevanje mladih pri odločanju in organizaciji aktivnosti, kar omogoča veliko zaupanje med različnimi organizacijami in mladinskimi delavci na tem področju. Veliko je zaupanje tudi med različnimi nacionalnimi skupinami, saj je s strani regije in mestnih vlad postavljen sis-

5 akcij programa Mladina

tem pooblaščenja tudi do najnižjih nivojev.

Organizacija **Jeugdhuys De Kaardrij in Gent** pa predstavlja mladinski center za imigrante. Center je ravno tako usmerjen v pristočasne dejavnosti mladih v mešani četrti (Afričani, Turki in domačini). Zaradi različnih kultur je delovanje centra pri športnih aktivnostih razdeljeno po narodnosti. Mladi, ki pa si želijo sodelovati tudi v drugih aktivnostih (ples, glasba, gledališče), se morajo vključevati v mešane skupine. Takšen način organiziranja aktivnosti je nastal zaradi želje Belgijskih staršev, ki drugače niso dovolili svojim otrokom sodelovanje pri aktivnostih centra skupaj z ostalimi otroki.

Sodelovanje med različnimi kulturami v mešanih skupnostih in mestih z mešano populacijo je zelo oteženo, vendar pa centri iščejo možnosti za postopno vključevanje imigrantov v belgijsko družbo. Programi za mlade, ki jih organizirajo za »social disadvantaged youngsters and/or youngsters at risk« v belgijski družbi pomeni, da se govori o programih za imigrante.

Tovrstni programi dejansko omogočajo sodelovanje med različnimi nacionalnimi skupnostmi in prihaja do pooblaščenja, drugod pa so centri bolj oblika zmanjševanja socialne in kulturne napetosti med različnimi skupnostmi. Področje mladinskega dela je v Belgiji zelo razvito, saj ima večina organizacij urejeno financiranje in tudi država nameni veliko sredstev za različne mladinske projekte in zaposlitvene možnosti za mladinske delavce, ki skrbijo za razvoj centrov in programov za mlade.

Glede na slovensko realnost je mogoče dobro izpostaviti način financiranja dejavnosti mladih in splošno družbeno priznanje, da je mladinsko delo v večini primerov dobrodošlo in potrebno. Večina se nas je strinjala, da velika finančna podpora v Belgiji zelo stimulatивно vpliva na obseg izvajanih projektov pa tudi vodenje mladinske politike, ki usmerja organizacije v povezovanje znotraj in zunaj države. Povezovanje na mednarodnem področju je toliko lažje, ker imajo za osnovno dejavnost organizacije dovolj sredstev in ustrezno število strokovnih kadrov.

Pomen mladinskega dela v povezavi s športom

Odločitev za mladinsko delo pomeni v večini primerov odločitev za prostovoljstvo, vsaj v Sloveniji. Da se odločiš za »mladinsko delo« je stvar odločitve posameznika, čeprav zavestno in ne nujno dolgoročno, saj je ekonomski interes premalo izražen v samem delu in je zato škoda, da področje ni urejeno tako kot v nekaterih državah po Evropi in ne nudi statusa, ki bi v večji meri omogočal samo evalvacijo predvsem tistih, ki delajo na tem področju. Tako pa ostanejo mladinski delavci pristojni zgolj na tistih področjih, kjer imajo za sabo močne organizacije, pa čeprav ni nujno, da lahko rečemo za delo, ki ga nekdo opravlja, da gre za mladinsko delo. Je pač lahko tudi zgolj administrativno delo, ki ga organizacija plača preko sredstev, ki jih je možna pridobiti. Ni samo področje dela tisto, ki določa kaj je mladinsko delo, ampak bi moral biti sam proces dela ovrednoten kot mladinsko delo.

Čeprav je organizacija temu posledično zadovoljna z delom mladinskega delavca, ta ne more bistveno vplivati na to, da bi izkušnje mladih prenesel v sistemske rešitve.

Prav zaradi tovrstnih dejstev je mladinsko delo tako razvrednoteno, ker rezultatov ne moreš prijeti in so kratkoročni uspehi zgolj navidezni in nemerljivi. Zakaj bi sistem verjel, da ko si mlad in bi rad bil mladinski delavec, da si dejansko usposobljen in boš koristen za družbo. Mladinski delavec bi moral imeti vlogo nekakšnega voditelja, ki razume številne probleme in jih zna mladim predstaviti na neobremenjen način, odprt za številne poglede, zna povezovati, iskati rešitve ter išče nove možnosti in razume, da zadovoljstva ne more iskati zgolj na enem področju, pa naj gre potem za delo v športu ali pa v mladinskih organizacijah. Ista figa. Sistem je verjetno malo alergičen na to, da se išče dlaka, kjer je ni in je zato bolje, da so stvari urejene »simple and easy«, saj je tako vpliv sistema na mladinsko delo močnejši kot pa bi moral v resnici biti.

Uspešno povezati obe področji je težavno, saj so rezultati največkrat vidni šele kasneje, ravno tako pa je energija, ko jo mora imeti mladinski delavec, skoraj neskončna, lahko bi rekel, da si vsakem primeru mora vsak majhen uspeh v delu z mladimi izbojevati posebej in so takšni projekti ne samo zahtevni, ampak, če hočemo biti uspešni, tudi naporni. Kvaliteta dela je opazna šele na daljši rok, za kar pa mora imeti mladinski delavec vztrajnost, saj se mora boriti z vsemi ovirami, ki jih sistem postavlja. Enostavno mladinsko delo in šport nista nikoli bila mišljena kot povezovalna elementa. Mladinski delavec je bolj mišljen za druga področja in v sklopu dela mladinskih organizacijah, kjer ima večjo vlogo in problemi že obstajajo ter so definirani, zato je tudi največ mladinskih delavcev na socialnem področju. S športom se ukvarjajo pretežno mladi, ki nimajo tako ekstremnih problemov na ekonomskem, socialnem ali kakšnem drugem področju in težave nastopijo šele, ko mladi odrastejo in so prepuščeni samim sebi. Delo mladinskega delavca v športu pa ni zato tako nič lažje in manj zahtevno, še posebej, če hoče delo opraviti kvalitetno.

Trener v telovadnici, ki sem ga omenil na začetku, je potem bolj trener kot kaj drugega, saj je odnos do dela povezan samo s športnimi atributi, njegovo delo pa bi se lahko spremenilo v mladinsko delo, ne glede na status zaposlitve, če bi vključil integralni proces in poskušal povezati mlade z drugo skupino mladih. Začetek, ki pa verjetno ni najbolje zapisan v slovenski mentaliteti.

Vsekakor nisem želel v preveliki meri poudarjati splošno znanih dejstev, ki ločijo delo na obeh področjih, ampak lahko po izkušnjah, ki sem si jih pridobil, rečem, da je smisel izobraževanja skozi šport v večji meri izziv za športne organizacije kot pa mladinske organizacije, saj je za njih šport samo sredstvo za doseganje drugih pomembnih ciljev pri delu z mladimi in je šport razumljen kot del celote, v športu pa je mladinsko delo na področju športa možno kvalitetno integrirati zgolj kot življenjski proces.

Vključevanje in potreba po mednarodnih usposabljanjih pri programu

MLADINA

Nacionalna agencija programa MLADINA vas srčno vabi ...

Kathy Schroeder

Schroeder Intercultural Consulting
kathy.schroeder@planet.nl

Moje ime je Kathy Schroeder. Rojena sem v Kanadi, sedaj živim na Nizozemskem, kjer delam samostojno kot trenerka. Pripravljam in izvajam različna mednarodna usposabljanja, ampak moja "specialiteta" je Evropska prostovoljna služba. Še prav posebej me zanima vključevanje in podpora mladim z manj priložnostmi za vključitev v projekte in okviru programa MLADINA.

V zadnjih dveh letih se mi je ponudila tudi priložnost, da sem sodelovala z Nacionalno agencijo programa MLADINA iz Slovenije, nazadnje na usposabljanju "Učenje skozi šport", ki je potekal februarja 2004 v Radovljici. Spoznala sem kar nekaj udeležencev iz Slovenije, zato me je presenetilo dejstvo, da se Nacionalna agencija sooča s problemom pridobitve udeležencev za posamezna usposabljanja. In to kljub dejstvu, da je

5 akcij programa Mladina

bilo izpeljanih že veliko projektov z mladimi z manj priložnostmi. Torej mladinski delavci že veliko delajo na področju vključevanja, vendar zakaj jih ne pritegnejo te vsebine, ki se ponujajo na mednarodnih usposabljanjih.

Kot trenerka mislim, da je na splošno premalo informacij o vključevanju in potrebah po usposabljanju, ki se vežejo na to vsebino. Kaj je vključevanje in kaj je pomembno? Zakaj potrebujemo usposabljanje? Kako izgleda mednarodno usposabljanje? V članku bom poskušala odgovoriti na ta vprašanja in upam, da bo članek prebral več mladinskih delavcev o tem, zakaj pripraviti projekte, ki vključujejo mlade z manj priložnostmi.

di, ki se vključijo v te projekte, lahko s tem naredijo tudi pomemben korak k boljši vključenosti v celotno družbo.

Po mojem mnenju je vključevanje izrednega pomena. Med cilji programa MLADINA najdemo tudi integracijo mladih v družbo, pomoč pri pridobivanju novih znanj, veščin in sposobnosti, boj proti rasizmu. Ni dvoma, da lahko prav vsi mladi v Evropi pridobijo zaradi programa MLADINA, ampak mogoče bi lahko največ pridobili prav tisti, ki so najbolj izključeni. Seveda je zelo pomembno, da ostaja program MLADINA odprt vsem mladim, in ne le mladim s "priložnostmi". In vključevanje mladih z manj priložnostmi je več kot le pisanje o tem ... Vključeva-

kdaj program MLADINA, da bo mladim prinesel kar največ. Pri tem pa je lahko usposabljanje zelo pomembno.

Kakšna usposabljanja poznamo?

Program poudarja izobraževalne učinke mednarodnih aktivnosti in mladim ponuja izkušnje učenja, in ne promovira turizma. Vendar kaj točno to pomeni? Kako naj bi izgledale aktivnosti? Kaj naj bi se mladi naučili iz te izkušnje? Kateri mladi so tisti "pravi" za določeno aktivnost? Ni lahko najti odgovorov na ta vprašanja in zaradi tega je usposabljanje – kot spoznavanje in raziskovanje možnosti programa MLADINA – lahko zelo pomembno.

tivnosti lahko opazimo kar nekaj novih projektov v različni evropskih državah, ki mladim ponujajo njihovo prvo mednarodno izkušnjo učenja preko projektov Evropske prostovoljne službe.

Kako izgleda mednarodno usposabljanje?

Ponavadi na mednarodnem usposabljanju sodeluje okoli 25 oseb iz različnih držav, moški in ženske iz severa, juga, vzhoda in zahoda. Ta različnost ustvarja prijetno okolje za učenje o različnih načinih dela, pa tudi o državah, kulturah in jezikih.

Ponavadi usposabljanje traja od 4 do 6 dni, lahko pa je tudi daljše. Usposabljanje izvaja tim dveh do štirih ljudi, trenerjev, izkušenih mla-

Vključevanje – zakaj je pomembno?

Pomembna prioriteta pri programu MLADINA je vključevanje mladih z manj priložnostmi. Po podatkih so mladi, ki izvajajo projekte v okviru programa MLADINA, pred tem že imeli neko izkušnjo potovanja v drugo državo, imajo visoko stopnjo izobrazbe in ponavadi govorijo vsaj en tuj jezik. Vendar pa je po Evropi veliko mladih ljudi, ki tega nimajo. Imajo nizko stopnjo izobrazbe, ali so šlo že zgodaj zapustili. Mogoče še nikdar niso slišali kakšnega drugega jezika in še niso odšli iz svojega kraja. So hendikepirani. So imigranti, ali živijo v revščini.

Niti ni tako pomemben razlog kot samo dejstvo, da je veliko mladih, ki ne izkoristijo priložnosti, ki jim jih ponuja program MLADINA. "Vključevanje" znotraj programa MLADINA ima torej dva pomena. Prvič: mladim, ki se po normalnih poteh ne bi vključili v program, nudi dodatno podporo in drugič; mla-

nja ne bo brez usposabljanja in podpore.

Zakaj potrebujemo usposabljanje?

Program MLADINA, ki se je začel v letu 2000, je odprl mnogo novih vrat. Spodbuja mlade iz manjših, lokalnih organizacij k priložnostim mednarodnega sodelovanja. Program MLADINA je lahko fantastična nova priložnost. Vendar pa korak k mednarodnim projektom ni nujno najbolj enostaven. Za majhne, neizkušene organizacije z malo ali nič izkušnjami na področju mednarodnega prostovoljnega dela, mladinskih izmenjav, projektnega in finančnega načrtovanja, je lahko program MLADINA prav zastrašujoč.

Prav gotovo je potreben čas, da se naučimo vse o postopkih, prijavnicah in drugih administrativnih podrobnostih pri programu MLADINA, vendar pa je za mladinske delavce, še posebej za tiste, ki delajo z mladimi z manj priložnostmi, pomembno, da vedo, kako in

Veliko vsebin ponuja program MLADINA. Če naštejemo nekatere:

- spoznavanje določene oblike projektov (npr. projekti mladinskih izmenjav ali projekti Evropske prostovoljne službe, ipd.),
- izpopolnjevalni tečajji usposabljanja za organizacije, ki že imajo leto ali dve izkušnji pri Programu,
- usposabljanje s točno določeno vsebino (npr. učenje skozi šport, vključevanje hendikepirane mladine ipd.),
- seminarji za iskanje partnerskih organizacij,
- usposabljanje za praktična izvajanja projektov (npr. projektni menedžment, ipd.).

V zadnjih letih je bilo več usposabljanj namenjenih tudi vključevanju mladih z manj priložnostmi. V juniju 2003 je Nacionalna agencija programa MLADINA v Sloveniji pripravila usposabljanje, ki je posvečalo pozornost možnosti vključevanja mladih z manj priložnostmi v projekte Evropske prostovoljne službe. Med rezultati te ak-

dinskih delavcev, prostovoljcev, ... Vsemu skupaj gre še podpora nacionalne agencije, ki skrbi za praktično izvajanje usposabljanja (organizacija poti, nastanitve ipd.).

Delovni jezik je največkrat angleščina, včasih tudi nemščina in francoščina. Če dvomite v svoje sposobnosti komunikacije v tujem jeziku, potem brez panike! Udeleženci imajo vedno različne ravni znanja jezika. Vem, da je govorjenje v tujem jeziku pred večjo skupino ljudi lahko kar velik izziv, vendar pa se lahko hitro navadimo tega. Usposabljanje je tako tudi odlična priložnost, da izpopolnimo svoje znanje tujega jezika. Vsi smo namreč na istem ladji in drug drugemu pomagamo, da se najde res "ta prava" beseda.

Zakaj naj bi se mladinski delavci udeležili usposabljanja?

Velikokrat je prva reakcija mladinskih delavcev, ko dobijo povabilo za sodelovanje na usposabljanju: »Hvala, ampak ne, ker imam ▶

preveč dela.« Vsi vemo, da imajo mladinski delavci hektično službo, ampak pomemben razlog za sodelovanje na usposabljanju je razlika med »hitrim« in »počasnim«. Naše vsakdanje delo nas tako posrka, da pozabimo na naše dolgoročne cilje. Preveč smo zaposleni z nujnimi opravili in pozabljamo, zakaj sploh smo nekje. To še posebej velja za tiste, ki delajo s skupinami mladih z manj priložnostmi. Naše službe so polne "hitrosti", usposabljanje pa nam ponudi priložnost, da se malo ustavimo ali si vzamemo čas. Počasnejši ritem nam ponudi, da znova zadhamo, reflektiramo naše aktivnosti in strategije in razmislimo, ali so le te še vedno uporabne in koristne za mlade. To, da si znamo vzeti čas, je prav gotovo zelo pomembno za kakovost našega dela.

Seveda lahko počasnosti svoj ritem tudi na lokalnih ali nacionalnih aktivnostih, vendar pa imajo mednarodna usposabljanja neko dodano vrednost. Na mednarodnem usposabljanju se srečajo mladinski delavci, ki s svojim delom sledijo podobnim ciljem, vendar pa lahko uporabljajo zelo različne metode za dosego le-teh. Mladinski delavci iz različnih držav ponavadi tudi zelo različno rešujejo probleme. Mednarodno usposabljanje uporabi te razlike in s tem pomaga udeležencem, da preučijo svoje lastno delo, ga primerjajo z delom ostalih in poiščejo nove poti dela z mladimi.

Dodatno so mednarodna usposabljanja tudi odlična priložnost, da si najdemo partnersko organizacijo, s katero bi lahko sodelovali v bodoče. Usposabljanje je uniikatna priložnost, da spoznamo svoje kolege iz tujine, njihov način dela, njihove ciljne skupine in dolgoročne načrte. Veliko mednarodnih partnerstev je ravno rezultat skupnega dela na projektih v času usposabljanja. Ker usposabljanje traja več dni, imajo udeleženci ponavadi dovolj časa, da se spoznajo in ugotovijo, ali jih družijo skupni cilji ali ne. In ravno slednje je osnova za uspešno in dolgoročno partnerstvo, ki je še posebej pomembno pri projektih, kamor vključujemo mlade z manj priložnostmi. Zaupanje med partnerji je vitalnega pomena pri mednarodnih projektih, ki vključujejo "ranljivejšo" skupino mladih.

Moram povedati, da je udeležba na usposabljanju lahko tudi odličen način, da pridemo do nove energije in dodatne motivacije za naše delo. Veliko slovenskih udeležencev na usposabljanjih mi je omenilo, da so bili presenečeni, ko so ugotovili, koliko novih možnosti

na mednarodni ravni obstaja za mlade. Niso pričakovali, da si bodo na usposabljanju našli nove prijatelje iz drugih držav, in to v tako kratkem času, in prav gotovo niso pričakovali, da je usposabljanje lahko tudi zelo zabavno. Domov so se vračali z novo energijo, predvsem pa s kupom novih idej za projekte na lokalni in mednarodni ravni.

Ali moram iti v tujino, ali obstaja tudi drug način?

Kljub vsem naštetim razlogom za se mnogo mladinskih delavcev ali njihovih organizacij še ne čuti pripravljene za udeležbo na usposabljanju v tujini. Mladinski delavci v Sloveniji so lahko kar zadovoljni, saj Nacionalna agencija vloži veliko energije in sredstev za pravno mednarodnih usposabljanj v Sloveniji. To je lahko primeren in dober prvi korak k mednarodnim aktivnostim in še odpotovati nam ni potrebno v tujo deželo.

Se ena prednost je pri usposabljanjih, ki se izvajajo v Sloveniji. Ponavadi je skupina slovenskih udeležencev večja kot na usposabljanjih v drugi državi, kjer sta mogoče eno ali dve mesti predvideni za udeležence iz posamezne države. Torej poleg koristi, ki jih lahko prinaša mednarodna aktivnost, imajo udeleženci tudi možnosti, da spoznajo druge organizacije iz Slovenije in si poiščejo nove poti za sodelovanje na lokalni ali nacionalni ravni.

Za zaključek

Ne glede na to, ali usposabljanje poteka znotraj ali zunaj meja Slovenije, je najpomembnejše, da se mladinski delavci aktivirajo (kot pravi Nike: ... Just Do It!). Vključevanje mladih z manj priložnostmi je visok cilj in dolgoročni proces, zato je še toliko pomembnejše, da imajo mladinski delavci priložnost, da se učijo drug od drugega, primerjajo metode svojega dela in si izmenjajo izkušnje. Medtem ko program MLADINA ponuja čudovite nove priložnosti, potrebujejo mladinski delavci čas in podporo, da spoznajo program in način, kako lahko program na najbolj učinkovit način odgovori na potrebe mladih.

Mednarodne aktivnosti zahtevajo mednarodna usposabljanja, zato si obrišite prah z vašega potnega lista in spakirajte svojo prtljago. Kar v imenu Nacionalne agencije vas srčno vabim k udeležbi na naslednjem usposabljanju. Upam, da se vidimo.

(Več informacij o mednarodnih usposabljanjih lahko dobite na nacionalni agenciji)

Za mentorje pri EVS projektih

Irena Lengar

Zavod Voluntariat

V naši viziji mirovništva se prepozna mnogo mladih, ki jih zanima mednarodno prostovoljno delo. Tako vsako leto pošljemo mnogo prostovoljcev v tujino na mednarodne prostovoljne delovne tabore. Zadnjih nekaj let pa narašča tudi število mladih, ki odhajajo na dolgoročne projekte za 6-12 mesecev – EVS prostovoljci. Projekt je poimenovan Evropska prostovoljna služba oziroma European voluntary service (EVS).

V prvih treh letih izvajanja EVS projektov v naši organizaciji – do konca 2002 – smo poslali na projekte v tujino kar nekaj prostovoljcev in tako naleteli na najrazličnejše probleme, s katerimi se pošiljajoča in gostiteljska organizacija lahko srečata pri izvajanju EVS projekta. Da bi poglobili znanje mentorjev EVS prostovoljcev, ki so ključne osebe za EVS prostovoljce (pa tudi tisti, ki pripravijo EVS projekte), smo decembra 2002 v Sloveniji organizirali »EVS Mentor Training«. Udeležilo se ga je 22 mentorjev iz 9 držav. Training je vodilo 6 usposobljenih vodij.

Za mlade, ki se odločajo za dolgoročno prostovoljno delo v tujini, je ta odločitev gotovo pomemben in velik korak. Zato tudi pripravam na takšen projekt posvečamo mnogo časa in aktivnosti. Kot pripomoček za ta pomemben del projekta smo po zaključku traininga izdali brošuro, ki je namenjena tistim, ki usposablajo mentorje za EVS prostovoljce. Brošura zahteva predznanje v smislu poznavanja EVS projektov in posebnosti, ki so značilne za ta program. Hkrati zahteva tudi predznanje pri vodenju delavnic na usposabljanju. Narejena je kot pomoč pri sestavljanju delavnic, namenjenih mentorjem EVS prostovoljcev. Predstavljene delavnice lahko služijo kot ideje za podobne delavnice. Kot celota je brošura namenjena tudi pomoči pri sestavljanju takšnega traininga, in sicer v smislu napotka, katere teme je potrebno po-

Organizacija Voluntariat – SCI Slovenia je aktivna predvsem na področju mednarodnega prostovoljnega dela. Zavod Voluntariat – SCI Slovenija je slovenska podružnica mednarodne organizacije za prostovoljno delo Service Civil International (SCI). V letu 1987 je bil SCI dodeljen naslov »Znanilec miru«, ki mu ga je podaril Generalni sekretariat Združenih narodov kot pohvalo SCI za napore pri promoviranju miru in mednarodnega razumevanja.

kriti na usposabljanju mentorjev EVS prostovoljcev.

Posebno vrednost pa je brošura dodala bivša EVS prostovoljka, ki je brošuro oblikovala.

Training poudarja pomembnost selekcije projektov za prostovoljce, pomembnost priprave prostovoljcev pred odhodom na projekt, orientacije in traininga ob prihodu prostovoljcev v drugo državo in kulturo, poznavanje obdobja osebnih sprememb in stisk, ko je še posebej pomembno, da mentorji prepoznajo faze, v katerih se prostovoljci znajdejo zaradi življenja in dela v tuji kulturi; pomembnost pomoči prostovoljcem pri vsebini projekta, pomembnost vnovčitve izkušenj, pridobljenih med opravljanjem Evropske prostovoljne službe po vrnitvi s projekta v lokalnem okolju. Del traininga smo namenili tudi vzpodbujanju k projektom kratkoročne EVS službe, namenjene deprivilegirani mladim ter predstavitvi prakse delovanja znotraj mednarodne organizacije SCI na tem področju.

Prvi del traininga se je ukvarjal predvsem s pošiljajočo organizacijo – vloga mentorjev preden prostovoljec nastopi prostovoljno službo, od interesa za evropsko

5 akcij programa Mladina

prostovoljno službo do odhoda na projekt. Drugi del je bil bolj namenjen gostiteljskim organizacijam v projektu – vloga mentorjev pri pripravi gostiteljskega projekta, orientaciji, usposabljanju za življenje v novem okolju in usposabljanje za delo, ki ga bo prostovoljec opravljal, supervizija in osebna podpora, prepoznavanje kulturnega šoka, ki ga prostovoljec doživlja, pomembnost kvalitete odnosov med zaposlenimi v organizaciji in prostovoljci.

Naj navedem primer delavnice za boljše predstavo, kar vsebuje tudi brošura.

Delavnica »Priprava prostovoljcev« je zaključevala prvi del treninga, ki se je osredotočal na pošiljajoče organizacije. Priprave prostovoljcev so zelo pomembne, ker prostovoljce usposablja v smislu, kako ravnati v različnih situacijah, ki se bodo verjetno pojavile tekom njihove prostovoljne službe. Priprave prostovoljcev vključujejo priprave na delo, na življenje v drugi kulturi, osebne priprave in jezikovne priprave.

Namen delavnice »Priprava prostovoljcev« je bila osveščanje mentorjev EVS prostovoljcev o pomembnosti dobrih priprav prostovoljcev pred odhodom na projekt. Priprave morajo prostovoljce pripraviti na uspešno spopadanje s problemi, ki se pojavijo med EVS službo in tudi po končani EVS službi. Namen delavnice je bil tudi usposobiti mentorje, kako načrtovati priprave, da bodo vsebovali vse pomembne elemente.

Cilji delavnice so bili predstaviti strukturo priprav, razločevanje med »pre-departure« pripravami – pripravami pred odhodom na projekt – in »on-arrival« pripravami – pripravami po prihodu na projekt –, pripraviti akcijski načrt, ki mu mentor sledi, od prvega interesa prostovoljca za EVS službo do odhoda prostovoljca na projekt, izmenjava izkušenj mentorjev in predstavitev modela treninga za prostovoljce pred odhodom na projekt (»pre-departure training«).

Metode za izvedbo delavnice

so bile delo v majhnih skupinah, skupinska predstavitev, kratko predavanje, diskusija. Udeleženci delavnice so v majhnih skupinah načrtovali priprave za fiktivne prostovoljce, ki so se v svojih izkušnjah s prostovoljnimi delom in potovanjih v tujino precej razlikovali. Skupine so predstavile svoj model priprav za posameznega prostovoljca. Različne modele priprav smo primerjali, ugotavljali skupne elemente ter analizirali smisel prilagajanja priprav predhodnim izkušnjam prostovoljcev. Sledilo je kratko predavanje o elementih priprav, ki naj bi se zvrstili v vseh pripravah prostovoljcev. V prav tako kratkem predavanju je bil predstavljen model »pre-departure training-a«. Delavnica se je končala z diskusijo, ki je povzela nove informacije in izkušnje mentorjev. Predvsem so udeleženci izmenjali izkušnje glede vsebine priprav in časovnih terminov priprav prostovoljcev.

S tem je opisan tudi že potek delavnice.

Izid delavnice je bil, da so udeleženci razumeli pomembnost

dobrih priprav prostovoljcev, pomembnost prisotnosti vseh elementov priprav, razumeli so odnos med različnimi elementi priprav ter spoznali model »pre-departure training-a«. Izid delavnice je bil tudi, da so bile priprave prostovoljcev razumljene kot proces.

Trudimo se, da ne bi bilo EVS prostovoljcev, ki bi bili prepuščeni sami sebi v svoji izkušnji na poti k širjenju obzorij, medkulturnemu razumevanju, osebni rasti, samostojnosti, učenju tujih jezikov. Prostovoljci tudi sami prepoznajo pomembnost priprav in podpore mentorjev v tem projektu, največkrat takrat, ko se vrnejo. Vsi tudi poudarijo, da je to neprecenljiva izkušnja, ki pa se je ne da nič drugega kot – doživeti.

Vsi tisti, ki bi radi izkusili nekaj novega, kar vam bo kot lep spomin ostalo vse življenje, spoznali nove ljudi, dobili nove prijatelje, ali doživeli kulturni šok, potem je EVS prava stvar za vas. Pridobili boste tudi veščine, ki vam bodo koristile pri kasnejši zaposlitvi.

Kje vse je program MLADINA v prihajajočih mesecih? *

AKCIJA 1			
KDO?	IME PROJEKTA	TIP PROJEKTA	DATUM AKTIVNOSTI
Dijaški dom Ivana Cankarja, Ljubljana	Gledališče in gib	tristranska gostiteljska	17. 06. - 22. 06.04
Občina Izola, Izola	Ug 2004: More than words - Taking Action fot Understanding	večstranska, gostiteljska	20. 06. - 27. 06.04
Društvo ŠOLT, Ljubljana	EUROWEEK 2004 -Ethno Art Breakthrough	večstranska, gostiteljska	01. 07. - 11. 07.04
KUD Krsnik, Črna na Koroškem	25 Countries & 25 Cultures	dvostranska, pošiljajoča	02. 07. - 16. 07.04
Društvo mladih Osmica, Maribor	S fotografijo provokativno proti dragi	večstranska, gostiteljska	03. 07. - 10. 07.04
Zavod Volontariat, Ljubljana	Gypsies 2004	večstranska, gostiteljska	06. 07. - 16. 07.04
Mladinski klub Jarše pri Mladinskem domu Jarše, Ljubljana	S športom proti rasizmu in ksenofobiji	dvostranska, gostiteljska	07. 07. - 16. 07.04
Mladinsko društvo pod Plešivcem, Šoštanj	Mednarodno srečanje	večstranska, gostiteljska s tretjimi državami	09. 07. - 19. 07.04
Mladinski center Celje, Celje	ME.MO	tristranska, pošiljajoča	12. 07. - 19. 07.04
Mestno društvo gluhih, Ljubljana	Gluhi za gluhe	dvostranska, gostiteljska	13. 07. - 23. 07.04
Rotaract Club Celje, Celje	Going Europe	dvostranska, gostiteljska	13. 07. - 22. 07.04
ZSKSS- Triglavski steg – Kranj 1, Kranj	Razširimo obzorja	dvostranska, pošiljajoča	15.07. - 31. 07.04
KUD France Prešern, Ljubljana	The Gate of Friendship	tristranska, pošiljajoča	16. 07. - 27. 07.04
Javni zavod Triglavski narodni park, Bled	Mladi nadzorniki za ohranjanje kulturne dediščine v narodnih parkih	dvostranska, gostiteljska	18. 07. - 24. 07. 04
Društvo INTERES, Ljubljana	Many Friendships - One Nature	večstranska, gostiteljska	18. 07. - 26. 07.04
Mladi glasovi Slovenije, Izola	Moč Mladih - Mladina za sredozemsko podeželje	večstranska, gostiteljska	19. 07. - 29. 07.04
Mladinski center ŠMOCL, Laško	La tornada	dvostranska, pošiljajoča	19. 07. - 29. 07.04
Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo Mesto, Novo Mesto	Voice	večstranska, gostiteljska s tretjimi državami	20. 07. - 30. 07.04
Ekološko društvo Ruševac, Ruše	On Mountain paths 3	večstranska, gostiteljska	20. 07. - 28. 07.04
ZSKSS, Steg Ljubljana 4, Ljubljana	Far away so close	dvostranska, pošiljajoča	31. 07. - 28. 08. 04
Društvo zaveznikov mehkega pristanka, Krško	Uživanje narave in družbe	dvostranska, gostiteljska	31. 07. - 10. 08.04
Kulturno društvo Priden Možic, Kamnik	Mesto duhov	večstranska, gostiteljska	02. 08. - 09. 08.04
Klub Koroških študentov, Ravne na Koroškem	Afroditiin otok in Dežela na sončni strani Alp skupaj v prihodnost	dvostranska, pošiljajoča	03. 08. - 17. 08.04

K.D. FOLK, Ljubljana	Etno Histria 2004	večstranska, gostiteljska	13. 08. - 19. 08.04
Društvo zaveznikov mehkega pristanka, Krško	CROSSVIDEO	tristranska, gostiteljska	13. 08. - 23. 08.04
Orientacijski klub Azimut Cerkno – Idrija, Idrija	Ohranjanje narave in orientacija	dvostranska, pošiljajoča	14. 08. - 21. 08.04
Občina Piran, Piran	Morje 2004	dvostranska, gostiteljska	20. 08. - 31. 08. 04
AEGEE Ljubljana, Ljubljana	3 Cultures - 1 Europe	tristranska, pošiljajoča	21. 08. - 6. 09.04
Fotografsko društvo Postojna, Prestranek	Healthy Spirit for Healthy Europe	dvostranska, gostiteljska	21. 08. - 29. 08.04
Center šolskih in obšolskih dejavnosti, Ljubljana	Videti z očmi drugega	večstranska, gostiteljska	22. 08. - 29. 08.04
AEGEE Maribor, Maribor	S športom do strpnosti	večstranska, gostiteljska	25. 08. - 02. 09. 04
Društvo POVOD, Ptuj	Ptuj - Odprto mesto	dvostranska, gostiteljska	28. 08. - 05. 09.04
Glasbena šola Slavka Osterca, Ljutomer	Ritmi in glasovi Evrope	dvostranska, pošiljajoča	10. 09. - 19. 09.04
Društvo TAKA TUKA, Ljubljana	Balkan Express	večstranska, pošiljajoča s tretjimi državami	17. 09. - 26. 09.04
Ljudska univerza Murska Sobota, Murska Sobota	Equal opportunities for socially excluded	dvostranska, gostiteljska	18. 09. - 25. 09.04
Društvo BEST, Ljubljana	Run for Life	dvostranska, gostiteljska	23. 10. - 01. 11.04
AKCIJA 2			
Društvo za teorijo in kulturo hendikepa – YHD, Ljubljana	Volunteer for equal opportunities	EVS gostiteljski projekt	01.05.04 – 01.05.05
Hudournik Goče, Vipava	Residencia de la Merce	EVS pošiljajoči projekt	01.05. – 01.11.04
Zavod TIN, Ljubljana	Dynamique culturelle	EVS pošiljajoči projekt	15.05. – 30.06.04
Društvo Interes Ljubljana	Yearly Collage - YC	EVS gostiteljski projekt	20.05. - 20.11.04
Mladinski center Podlaga, Sežana	Volunteer in the Youth center »basement«	EVS gostiteljski projekt	01.06. – 31.11.04
Zavod Voluntariat – Materinski dom, Ljubljana	Shelter for single mothers	EVS gostiteljski projekt	15.06. – 15.12.04
Društvo Center za pomoč mladim, Ljubljana	Because It counts!	EVS pošiljajoči projekt s tretjimi državami	01.07. – 31.12.04
Mladinski center ŠMOCL, Laško	Centro Internacional da Accao Jovem para a Paz - AJP	EVS pošiljajoči projekt	01.07.04 – 30.06.05
Društvo Interes, Ljubljana	Yearly Collage - YC	EVS gostiteljski projekt	05.07.04 – 05.07.05
Novi Paradoks, Ljubljana	Paradoks's Open house	EVS gostiteljski projekt	13.07.04 – 12.05.05
Društvo zaveznikov mehkega pristanka, Krško	Multimedia center and TV-magazine	EVS gostiteljski projekta	01.08.04 – 31.07.05
Art center – zavod za kulturo, umetnost in razvoj, Središče	Residential Art centre	EVS gostiteljski projekt	01.08.04 – 31.07.05
Art center – zavod za kulturo, umetnost in razvoj, Središče	Residential Art centre	EVS gostiteljski projekt	01.08.04 – 31.07.05
Tehnološko inovacijski zavod Dravinjske doline, Slovenske Konjice	castle Trebnik – multidisciplinary project in Slovenia	EVS gostiteljski projekt	01.08.04 – 01.02.05
Mladinski center, Krško	Spirit of Europe in Youth center Krško	EVS gostiteljski projekt	01.09.04 – 30.06.05
Zavod TIN, Ljubljana	Project learning for young adults	EVS gostiteljski projekt	01.09.04 – 01.08.05
Zavod TIN, Ljubljana	Project learning for young adults	EVS gostiteljski projekt	01.09.04 – 01.08.05
DKL Loesje, Ljubljana	You don't need wings to be an angle	EVS pošiljajoči projekt	01.09.04 – 01.08.05
Zavod TIN, Ljubljana	Project learning for young adults	EVS gostiteljski projekt	01.09.04 – 01.08.05
Ustanova Gallus J. Carniouls, Ljubljana	Ferron	EVS pošiljajoči projekt	01.09.04 – 31.08.05
Mariborska knjižnica, Maribor	Library & Media volunteer	EVS pošiljajoči projekt	01.10.04 – 01.10.05
AKCIJA 3			
Kulturno društvo Galerija GT, Ljubljana	Willowart	mladinska pobuda	01. 05. – 15. 12. 04
Društvo center za pomoč mladim – podružnica Maribor, Maribor	Delo - Igra	mladinska pobuda	01. 05. 04 – 31. 04. 05
Javni zavod Vetrnica, Slovenj Gradec	Mladi na ulicah Slovenj Gradca	mladinska pobuda	01. 05. – 31. 11. 04
Ljudska univerza Radlje, Radlje ob Dravi	A je to...	mladinska pobuda	01. 07. – 01. 12. 04
Športno društvo FOWČ Wajdušna, Ajdovščina	FOWČ	mladinska pobuda	01. 07. 04 – 01. 06. 05
Neformalna skupina – vodja Marja Guček, Maribor	Prijazna ulica	mladinska pobuda	01. 07. – 31. 12. 04
Mladinski center ŠMOCL, Laško	TV oddaja izpod korenin	mladinska pobuda	01. 07. 04 – 31. 06. 05
AKCIJA 5			
Center Spirala – center za razvoj medosebnih odnosov, Ljubljana	Usposabljanje za razvoj samo-mobilnosti mladih	Podporna aktivnost za kvaliteto in inovativnost	22.07.– 25.09.04
Društvo mladi evropski federalisti Slovenija, Ljubljana	Balkan training days – Strengthening Civil Society in SEE Countries	mednarodni seminar s tretjimi državami	15.09. – 19.09.04
Zavod Voluntariat, Ljubljana	EVS in the Balkans	mednarodni tečaj usposabljanja s tretjimi državami	21.09. – 26.09.04
MISSS – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije, Ljubljana	Aktivna participacija mladih v informativno svetovalnih dejavnostih	mednarodni seminar	22.09.– 26.09.04
Zveza SONČEK, Ljubljana	Breaking barriers 2004	obisk za preverjanje izvedljivosti	01.10. – 3.10.04 *Našteti

projekti so bili predloženi ob februarskem in aprilskem roku 2004.